

SETKÁVÁNÍ U KAPLE

SPOTKANIA NA WZGÓRZU

Setkávání
u kaple

Spotkania
na wzgórzu

Ludmila Čajanová

Jan Wac

Věnováno památce
preláta Prof. ThDr. Josefa Scharberta
a děkana P. Ludvíka Kuse

„... kolegyně Čajanová pochází z takové díry, že tam ani kostel nemají. O tom já něco vím, protože jsem tam rok učil ...“

*RNDr. Libor Mikulenka
na Gymnáziu v Krnově 1985*

Úvod

Před dvaceti lety povstala na kopci nad Rusínem doslova z ruin bílá stavba zářící do celého okolí - nevelká, ale působivá kaple. Podnětem byla ušlechtilá myšlenka: odstranit plevel zášti a nenávisti, nebo alespoň odloučenosti mezi národy, které byly téměř padesát let od sebe odděleny oponou, ať už železnou, pokud jde o bývalé německé rodáky, nebo „bratrskou“, nicméně také obtížně průchodnou, ze strany polských sousedů.

Pohled z rusínského kopce se otvírá na všechny strany. Na západě dosáhne pohled až na vrchol nejvyšší hory Jeseníků Praděd, na jihu a na východě upoutají poutníkově oko věže kostelů sousedních polských obcí.

Kopec leží jen 314 m n.m. Přesto v sobě skrývá sílu, kterou předkové nazývali genius loci - duch místa. Téměř všechny nejdůležitější biblické události se odehrávaly na kopci. Odtud bylo lidem sdělováno poselství, odtud poslal Ježíš před svým vystoupením na nebesa své učedníky do celého světa. Tady každý člověk, vyvýšen nad zemskou základnou, otvírá své srdce. Snad právě proto se za uplynulých dvacet let stala rusínská kaple tak oblíbeným poutním a výletním místem pro návštěvníky z blízka i zdáli a požehnáním pro tuto krajinu.

Společná setkávání tří národů – českého, polského a německého na pahorku nad Rusínem oslaví v roce 2013 své 20. jubileum. Tato publikace chce alespoň částečně zachytit nitky upředené z těchto setkání a vetkané do života lidí dobré vůle, byť i mluvících různými jazyky.

Ludmila Čajanová

Výstavba nové kaple v Rusíně

(podle kroniky „Výstavba kaple“)

Od roku 1816 stával na rusínském kopci, dříve zvaném Klobouk, kostelík zasvěcený Navštívení P. Marie. Kostelík byl dominantou zdejšího kraje těsně na hranicích s dřívějším Pruskem (po 2. sv. válce s Polskem). Býval téměř stopadesát let poutním místem hojně navštěvovaným jak z území Osoblažska, tak z tehdejšího pruského Hlubčicka a mše svaté se zde v létě konaly každý týden. Nejnavštěvovanější ovšem byla pouť o svátku Nanebevstoupení Páně. Říkalo se jí lidově „pouť tvarohová“ podle koláčů, které se při té příležitosti s oblibou pekly.

V březnu 1945 byl kostel zničen dělostřeleckou palbou. Podnět k obnově vyšel roku 1990 od preláta Josefa Scharberta, profesora university v Mnichově, který se narodil roku 1919 v Hrozové.

Po válce roku 1946 musel svou rodnou vesnici opustit. V Německu vystudoval, později se stal profesorem teologické fakulty Univerzity v Mnichově. Byl mezinárodně uznáván jako znalec Starého zákona a orientálních a biblických jazyků. Je autorem knihy vzpomínek „Fürchte dich nicht, ich bin bei dir!“ (Neboj se, já jsem s tebou!), kde zachytil mimo jiné také historii své rodiny a rodné obce Hrozová v době první republiky a těsně po válce až do vysídlení roku 1946. Několik let působil na univerzitě společně se svým kolegou Josefem Ratzingerem, nynějším papežem Benediktem XVI.

Autobus s německými rodáky se poprvé v Rusíně a sousedních vesnicích objevil už v roce 1985. Tehdy byl jejich pobyt ještě ostře sledován místními policisty - příslušníky Sboru národní bezpečnosti (SNB), kteří se velmi zajímali o to, kdo byl u koho v domě a co tam dělal. K žádnému udání či postihu však nedošlo.

Po pádu komunismu, o prázdninách v roce 1990, byla tato návštěva již ohlášena oficiálně dopisem preláta Scharberta rudoltickému faráři, kterého pro nemoc právě zastupoval

P. Bohumír Konečník z Bohušova. Prelát Scharbert ho požádal, aby pozval na společnou bohoslužbu s německými rodáky také místní obyvatele, neboť zde chtěl sloužit svou primici, i když od jeho vysvěcení uplynula již hezká řádka let.

P. Konečník přivítal v hrozovském kostele německé rodáky v jejich mateřském jazyce. Při této mši navrhl prelát Scharbert, aby byla znovu postavena kaple na rusínském kopci jako symbol smíření a slíbil finanční podporu. Svůj návrh přednesl v českém jazyce.

Do hrozovské farnosti byl tehdy jmenován nový kněz, P. Jan Brzobohatý, který si však ve svém pokročilém věku na takový úkol netroufal a na daný návrh nereagoval. Proto jsem se na začátku prázdnin 1991, zhruba rok po prelátově návštěvě, rozhodla napsat Prof. Scharbertovi dopis s dotazem, zda jeho nabídka stále ještě platí, neboť mne jeho návrh na stavbu nové kaple velmi zaujal. Adresu mi zprostředkovala paní Irena Lufflerová, jeho příbuzná, která pravidelně organizovala zájezdy do Rusína. Představa, že by se v Rusíně mohla obnovit zbořená kaplička, byla vlastně mým snem už od dětství.

Prof. Scharbert obratem odpověděl kladně. Společně s mým otcem, který měl v obci určitý vliv, jsme o této možnosti informovali tehdejšího starostu obce, pana Jana Krnáče. Poté jsem s prelátovým dopisem navštívila krnovského děkana P. Ludvíka Kuse. Své nadšení projevil slovy: „Kostel jsem ještě nestavěl!“

Dne 28. července 1991 přijel do Rusína bratr preláta Scharberta, Alfréd. Ten se osobně setkal s místním starostou, panem Krnáčem, který přislíbil spolupráci obecního úřadu. Já jsem dostala za úkol zajistit návrh stavebního projektu.

Dne 15. září 1991 přijel do Krnova na pozvání děkana Kuse prelát Josef Scharbert osobně. Společně sloužili na Cvilíně česko-německou mši. Byla to zřejmě první mše tohoto druhu. Při té příležitosti jsem mu už mohla předložit dva návrhy projektu, které jsme nechali zpracovat. Jeden od architekta Stoklasy z Opavy a druhý od krnovského výtvarníka Pavla

Charouska. Prof. Scharbert si vybral projekt architekta Stoklasy, neboť se podobal původní kapli a projekt se zdál být finančně přijatelnější. Charouskův návrh totiž představoval moderní rotundu, která by podle odhadu krnovského architekta ing. Zillicha byla dvojnásob dražší.

Od té chvíle se děkan Kus ujal organizace výstavby a založil stavební výbor, jehož členy byli ing. Dobroslav Janko st., ing. Dobroslav Janko ml. a Mgr. Ludmila Čajanová.

Stavební dozor a zajištění všech nutných stavebních podkladů převzal ing. Dobroslav Janko st. se svým synem, Ludmila Čajanová byla pověřena organizací finanční sbírky a vedením korespondence s prelátem Scharbertem.

Termín vysvěcení byl stanoven na léto 1993, což se po vyřešení mnoha problémů se zákonem o restituci a privatizaci nakonec přece jen podařilo dodržet.

Prelát Scharbert organizoval sbírky v Německu, já jsem se starala o propagaci a rozesílala dopisy českým obyvatelům Rusína a okolních obcí, jak současným, tak bývalým, s prosbou o příspěvek. Konto bylo založeno při účtu Římskokatolického farního úřadu Krnov, kam byly všechny dary posílány a ukládány.

Finanční sbírky vynesly v závěru částku přibližně 75 % celkových nákladů, včetně sbírek konaných v německých kostelech, v nichž děkan Ludvík Kus celebroid mše svaté.

O pomoc se zaplacením poslední faktury jsem požádala tehdejšího poslance za KDU-ČSL pana Josefa Kubiše, který zajistil účelovou dotaci prostřednictvím kulturního fondu pro zachování kulturních památek s podporou tehdejšího přednosty Okresního úřadu v Bruntálu Stanislava Navrátila.

29. června 1992 zemřel náhle pan Alfréd Scharbert, bratr pana preláta, který mu byl v tomto projektu velkou oporou. Vědom si svého chatrného zdraví, naléhal Josef Scharbert na rychlé započítí stavby.

Práce byly zahájeny ještě na podzim roku 1992 ostravskou firmou, která pak stavěla také rusínskou vodárnu. Napojení na

elektřinu pro stavební práce a další technickou pomoc poskytl majitel místní zemědělské farmy pan Václav Říha.

Zanedlouho vyrostla nová stavba jen několik metrů od místa původního. Do fasády byly zabudovány fragmenty kamenného kříže, který stával před původním kostelem. Kříž kdysi nechali vystavět prarodiče paní Ireny Lufflerové, neteře preláta Scharberta, která bydlela v Rusíně č. 60. Paní Lufflerová byla rovněž velmi nápomocná při organizaci výstavby rusínské kaple a organizovala pravidelné zájezdy německých rodáků na rusínské pouti. Náhrobek jejích prarodičů je dosud dobře zachován na hrozovském hřbitově.

Vnitřní zařízení kaple zajišťoval pan děkan Kus. Nechal namalovat oltářní obraz Navštívení P. Marie, jíž je kaple zasvěcená a vybral text z Nového zákona pro oblouk nad oltářem „UT OMNES UNUM SINT“, což znamená: „ABY VŠICHNI JEDNO BYLI“. To vyjadřuje i touhu organizátorů stavby po usmíření našich národů. Obstaral mramorovou kropenku, která pocházela ze zrušené kaple v krnovské nemocnici a byla uchovávána celá desetiletí řádovými sestrami v Krnově

– Ježníku. Zajistil také vkusnou křížovou cestu. Malý zvonek ve zvonici je z České Janovky na Volyni (Ukrajina)

– z tamější zvoničky, odkud si jej přivezli manželé Hudrikovi v roce 1947 do Československa.

Vysvěcení provedl Prof. Dr. Scharbert jako iniciátor stavby. Mši svatou pod širým nebem sloužili dne 8. srpna 1993 latinsky čeští, němečtí a polští kněží. Liturgie slova probíhala střídavě ve třech jazycích za účasti bývalých rodáků z Německa, Čechů a Poláků, kteří přišli procesím s farními prapory z Golušovic a dalších sousedních polských obcí.

Obec Rusín byla slavnostně vyzdobena, nad cestou visely transparenty vítající poutníky, před obecním úřadem hrála kapela a starosta Jan Krnáč uvítal všechny přítomné, zvláště hosty ze zahraničí. Kromě preláta Scharberta byl přítomen Josef Pich, starosta z Hlubčic, přednosta okresu Bruntál

Stanislav Navrátil a starostové sousedních českých i polských obcí. Poutníci se potom seřadili do průvodu a kráčeli směrem ke kapli. V čele šli ministranti s křížem, za nimi několik mladých františkánů z Hlubčic a farníci z Golušovic nesoucí dar pro kapli – obraz P. Marie Čenstochovské. Zástupci města Hlubčic Józef Pich a Jan Wac věnovali dřevěnou sošku P. Marie.

Po prelátu Scharbertovi dostal slovo i polský kněz Józef Kampa OFM, který pronesl velmi dojemnou homilii, v níž zdůraznil skutečnost, že po více jak čtyřiceti letech mohli občané z Polska přejít svobodně hranici a setkat se se svými českými sousedy. Málokteré oko zůstalo suché. Odpoledne byla gvardiánem františkánského kláštera z Hlubčic vysvěcena křížová cesta. Celá slavnost byla natáčena Českou televizí.

Na pohoštění finančně a materiálně přispěly zemědělské farmy Václava Říhy z Rusína a Josefa Vendolského z Bohušova. Přípravy hostiny a obsluhy se ujala paní Irena Krnáčová za pomoci místních žen.

Polské sousedy objížděl s pozvánkou osobně starosta Jan Krnáč a pan Stanislav Bača, volyňský Čech, který uměl polsky. Navázání kontaktů s polskými sousedy se už tehdy jevilo jako velmi vítané. Jednak z důvodu posílení náboženských tradic, ale také společenských a ekonomických. Všichni doufali, že příhraniční ruch přiměje státní orgány, aby se tomuto zapomenutému kraji věnovaly a znovu otevřely hraniční přechod směrem na Hlubčice. Celnice tu totiž fungovala ještě před válkou a nějakou dobu i po ní. Nyní bylo nutno o jednodenní otevření hranic u příležitosti pouti žádat na příslušných úřadech obou zemí a zvláště v Polsku to bylo zpočátku dost komplikované.

Po vysvěcení jmenoval děkan Kus rektorem kaple P. Jaroslava Marka z Města Albrechtic. Ten byl kaplí tak nadšen, že konal pravidelné bohoslužby o sobotách vždy jednou za čtrnáct dní až do svého přeložení. Od té doby se konají bohoslužby jen o vátku Navštívení P. Marie a vysvěcení chrámu, obvykle

o první neděli v srpnu. Tyto mše vždy sloužil děkan Kus za účasti německých a polských kolegů. Kromě poutníků z Krnova s sebou přivezl vždy i ministranty a zpěváky z Krnova. V roce 1998 prelát Scharbert zemřel.

V roce 2005, u příležitosti padesáti let svého kněžského jubilea, věnoval děkan Ludvík Kus rusínské kapli nové elektrické hodiny, napojené na zvon. Od té doby hodiny odbíjejí každou celou a půlhodinu. Hlas zvonu se nese až dolů do vsi.

O vánocích 2011 daroval Jiří Herblich rusínské kapliče pro zkrášlení bohoslužeb nové elektronické klávesy Yamaha.

Poutníci z Německa přijížděli zprvu každým rokem, později jednou za dva roky. V poslední době jich jezdí stále méně. Po odchodu děkana Kuse do důchodu slouží mše svaté u příležitosti rusínských poutí faráři z Hrozové. Střídají se česko-polsko-německé bohoslužby. Rusín se tak může pochlubit nepřetržitou tradicí od roku 1993 – poutěmi tří národů. Při této příležitosti je třeba připomenout, že ve spolupráci s rodáky z Německa byla umožněna oprava historické hřbitovní zdi v Hrozové z dotací Česko-německého fondu budoucnosti. Dále byly opraveny náhrobky a na zeď kostela byla umístěna pamětní deska věnovaná padlým občanům ve 2. sv. válce.

Starost o úklid, květinovou výzdobu a kostelnické povinnosti převzali paní Marie Kubínová a pan Erich Nitsch. Údržbu prostranství a sečení trávníku zpočátku prováděli manželé Čajanovi a Žarlokovi, později tuto péči převzala obec, která se o okolí kaple vzorně stará doposud.

Vývoj česko-polských vztahů

Od vysvěcení rusínského kostelíka se česko-německé i česko-polské vztahy začaly rozvíjet naplno. Srpnová pouť se stala příležitostí k pravidelným setkáním tří národů. Vznikala osobní přátelství, vyměňovaly se recepty na oblíbené rusínské „poutěové koláčky“, konaly se fotbalové zápasy, rusínští obyvatelé se na oplátku účastnili slavností Božího těla v Golušovicích a především každoročních dožíněk.

Oficiální rámec pro tyto aktivity vytvořila Dohoda o vzájemné spolupráci mezi Gminou Miasta Glubczyce a obcí Rusín, kterou dne 30. 12. 2000 podepsali tehdejší starostové Eduard Ivanický z Rusína a ing. Józef Pich z Hlubčic. V této dohodě byl také jasně formulován záměr realizovat hraniční přechod mezi Rusínem a Gadzovicemi.

Tato smlouva není prvním dokumentem o úzkých vztazích mezi Rusínem a Hlubčicemi. Již z roku 1331 pochází listina, která pojednává o prodeji Rusína Hynkovi z Hlubčic. Ten založil v roce 1352 v Hlubčicích ženský klášter a zavázal se, že bude dodávat ze svého mlýna v Rusíně dvě měřice obilí ročně k výživě chudých dětí.

Během poutí přicházeli polští sousedé s dalšími dary pro rusínskou kapličku. Zástupci města Hlubčic, ing. Józef Pich a pan Jan Wac, věnovali dřevěnou sošku P. Marie. Sochu sv. Floriána, který je patronem Rusína, obdržela obec Rusín darem od obce Gadzovice v roce 2003 u příležitosti 10. výročí vysvěcení kapličky. V předvečer této slavnosti bylo uvedeno do provozu večerní nasvícení kaple. Na oplátku se radní z Rusína zúčastnili v následujícím roce slavnostního vysvěcení sošky sv. Floriána v hasičské zbrojnici v Gadzovicích a přivezli s sebou jako dar soudek piva.

Do spolupráce s polskými sousedy vstoupilo i místní občanské sdružení Královský stolec. V roce 2007 byla realizována nahrávka CD „Varhany z Osoblažska“, do níž byly zahrnuty také Golušovice, neboť tamní varhany pocházejí z krnovské firmy Rieger-Kloss. Na golušovické varhany hrál a zpíval

varhaník pan Józef Ganczarsky. Slavnosti „křtu“ tohoto CD spolu s polskými občany se na pozvání rusínského starosty Jaroslava Kubánka zúčastnil starosta z Golušovic Józef Florek.

Mezitím obě sousední obce usilovaly o otevření hranice. Původně byl provizorní přechod zřízen v sousedních Matějovicích. Problém byl s konečnou platností vyřešen přistoupením obou zemí k Schengenským dohodám a zrušením hraničních přechodů vůbec.

To už obce Rusín a Gadzovice spolupracovaly na společném projektu na vybudování asfaltové cesty namísto dosavadní polní. Nejdříve se podařilo vybudovat cestu Polákům z dotace EU, rusínský starosta Jaroslav Kubánek si musel vybojovat finance na krajském úřadě v Ostravě. Tak mohla být nová komunikace vysněná tolika předchozími generacemi v roce 2008 oficiálně otevřena a předána k užívání. Slavnostního posvěcení se za přítomnosti místního starosty Jaroslava Kubánka a starosty Hlubčic Jana Krówki a dalších oficiálních hostů, ujal prelát Grocholl, hlubčický rodák, který byl také hlavním celebrantem poutní mše sv. Z němčiny do češtiny překládala Mgr. Ludmila Čajanová, do polštiny MUDr. Anton Ganczarski z Hlubčic. Během poutí roku 2008 byla na zeď kaple umístěna a vysvěcena pamětní deska kardinálu Tomáškovi, který působil až do svého zatčení komunisty v roce 1951 v nedalekém Bohušově a jeho osud je srovnáván s osudem polského kardinála Wiszińského. Grafický návrh desky zpracoval krnovský výtvarník pan Svatoslav Böhm. Poškozený nápis nad oltářem opravil krnovský výtvarník pan Jindřich Gola.

Polští přátelé i se svým knězem K. Ruckým a starosty Józefem Florkem a Andrzejem Rolinským se zúčastnili také oslav 700. výročí Hrozové a posvěcení nové hrozovské Madony v roce 2009. Hrozovský farář P. Marian Nowak požádal svého polského kolegu, aby byl hlavním celebrantem na rusínské pouti toho roku. Byla to největší česko-polská pout' od vysvěcení rusínské kaple.

Na oplátku zorganizoval starosta Gadzovic Andrzej Rolinski pro české sousedy pouť do Čenstochové. Společná cesta byla hlubokým zážitkem pro všechny zúčastněné.

Polský kněz P. Kazimierz Rucki a pan Ryszard Brzezinski z Pelhřimov se zúčastnili společné česko-polsko-německé slavnosti požehnání obnoveného kříže mezi Hrozovou a Sl. Rudolticemi, který byl postaven občanským sdružením Královský stolec s podporou rusínského starosty Jaroslava Kubánka. Obrovský úspěch měl také pěvecký soubor žáků Gymnázia z Hlubčic pod vedením ředitele Tadeusze Eckerta, který vystoupil v hrozovském kostele dne 10. září 2009 na závěr jubilejních oslav za přítomnosti německých, českých a polských hostů.

V červnu 2010 se konala společná polní mše s vysvěcením kříže u nové cesty spojující obě obce – Rusín a Gadzovice a následné přátelské pohoštění v rusínském hostinci. To vše v režii gadzovického starosty pana Andrzeje Rolinského, který na poděkování za Boží požehnání nechal nový kříž postavit na vlastní náklady. O rok později vybudoval na tomto místě ještě pomník na počest blahoslaveného papeže Jana Pavla II.

Za přítomnosti polského a českého kněze a občanů sousedních obcí, včetně Rusína, byla v srpnu roku 2010 vysvěcena také kaple P. Marie v Pelhřimovech, stojící na české straně pár metrů od hranice s Polskem poblíž stejnojmenné obce polské.

Rekonstrukci kaple zahájil pan Ryszard Brzezinski, majitel pelhřimovského zámku na polské straně. Sošku P. Marie věnovala paní Renáta Charousková, výtvarnice z Krnova, návrh na železnou bránu (zatím nerealizovanou) zhotovil pan Svatoslav Böhm.

Nevšedním zážitkem pro účastníky česko-polsko-německého týdne konaného v září 2010 v Krnově, na němž se však podíleli i rodáci z Rusína, bylo podepsání smlouvy o přátelství mezi bývalými německými rodáky z Hlubčic a současným vedením města reprezentovaným panem Janem Krówkou.

Bohaté kontakty mezi českými a polskými sousedy završila účast na Programu evropského fondu pro přeshraniční česko-polskou spolupráci dne 18. září 2010 v rámci projektu „Objevujeme kulturní dědictví františkánských klášterů ve Slezsku“. Společné akce minoritského kláštera v Krnově, františkánského řádu v Glogóvku a občanského sdružení Flemmichovka se zúčastnila kromě místních občanů také řada členů o. s. Královský stolec z Rusína a Hrozové.

Další kapitolu nadějně spolupráce zahájilo setkání potomků volyňských Čechů a polských vystěhovalců z Ukrajiny na vernisáži výstavy o Břežanech v muzeu v Hlubčicích. Zástupci polského Sdružení přátel Lvova a východních krajů, pan Kazimierz Naumczyk a Edward Woloszyn, se zúčastnili konference pořádané v Suchdole u příležitosti 20. výročí založení Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel. Na oplátku byli čeští zástupci v lednu 2011 pozváni na novoroční setkání polského sdružení do Bogdanovic. Díky tomuto kontaktu přijely v listopadu polské děti pod vedením paní Stanislavy Mrzyglód do Bohušova a v tamním kostele zahrály hru na téma Volyňské jesličky.

Během roku 2011 byla za obětavého úsilí farmářů, Františka Štefla z Hrozové, Jana Wysoczanského a Jozefa Dragana z polské obce Równe a Witolda Koslera-Dragana, zprovozněna polní cesta mezi oběma obcemi, která zkracuje vzdálenost do Krnova na 16 km. Vybudování cesty podpořila finančně i obec Sl Rudoltice.

Historie rusínských poutí je světlým obrazem skutečnosti, jak prostí lidé s otevřeným srdcem dokáží změnit nedůvěru v přátelství, zatvrzelost ve vstřícnost a společně konat dobré dílo. Dnes už sem nepřijíždějí cizinci, ale „naši“ Němci a „naši“ Poláci. Všechny tyto aktivity dávají naději, že vzájemné mezilidské vztahy na obou stranách hranice přetrvávají i do budoucnosti.

Dokumenty a novinové články

Prelát Grocholl – homilie na pouti v Rusíně 2005

„S dobrým větrem v plachtách se dobře pluje“, říká jedno přísloví. To, co je v lidové pranostice už dávno známo, si teď musíme znovu uvědomit. Neboť jsme právě plnými plachtami vyrazili s větrem, který zachvátil celou Evropu.

Ale naše cesta je přece jen trochu ulehčena. Církev nám dala do rukou kompas. Ochránci Evropy – naši patroni – jsou těmi tělesy na obloze, které plavcům ukazují cestu. Podle nich jsou nazvány všechny dobré větry. Jsou to vskutku vydatné duchovní proudy, které nám byly dány v našich patronech Evropy. Na počátku to byli tři velcí mužové, kteří nám ukázali cestu – a to ve dvojí podobě.

Mateřským jazykem a přátelsky!

S Cyrilem a Metodějem

(14. února) se obrací náš pohled k východní Evropě, k lidu slovanského jazyka. Tito

„Apoštolové Slovanů“ vytvořili

v 9. století slovanskou liturgii

v mateřském jazyce. Jsou to

„reprezentanti nerozdělené

všeobecné Církve“

(F. Zierlein), „dva sloupy jednoty... pro národy, které byly svěřeny do jejich ochrany“,

patroni Evropy, jejichž

požadavek slavení eucharistie v mateřském jazyce byl nově potvrzen Druhým vatikánským koncilem.

S Benediktem z Nursie (11. července) k nám přichází z jihu Evropy onen kulturní vliv a duchovní proud, který poznamenal všechny západní země. Benediktinské pojetí světa (vlastně již od 6. stol.) ovlivnilo život Evropy – od klášterů se společným majetkem, prostým životem, pravidelnými bohoslužbami, služebným pohostinstvím – jako příklad pro každou společnost. Svatodušní vanutí Ducha se nese nad každým pohostinným

klášterem, který spojuje lidi různých jazyků. (srovnej Apg 2, 8 – 11). Benedikt byl právem nazván „Otcem Evropy“ (Pius XII), byl prohlášen za ochránce Evropy (Pavel VI.), stal se měřítkem pro uspořádání světa, pro uzdravení Evropy. Mateřský jazyk - to není jen obyčejný zvuk vycházející z úst, a už dávno ne nástroj k ovládnutí a prosazování státních zájmů, je to spíš dobrý vítr, vyvolaný svatými ochránci Evropy. Jazyk je drahocenný dar, prostředek dorozumění, prostředek nalézání pravdy. A ještě víc! Mateřský jazyk tvoří domov a dává srdečnost, pokud se ovšem stal „jazykem srdce“ (Alfons Nossol). Nechejme se nadchnout radostí nad „mateřským jazykem“ našich sousedů! – Pohostinnost! I tento dar našich patronů k nám přišel jako teplý jižní vítr. „Bud'te k sobě pohostinní!“ bylo příkazem rané církve (1 Petr 4,9). Pohostinnost – vyvěrá z jazyka srdce, dovede se přenést přes všechny národní zájmy! Je však třeba, aby přes všechny politické záruky a nařízení zvroucněla modlitba srdce za pohostinné spoluzítí v Evropě. Ale pro tento dobrý vítr bude Evropa potřebovat další podporu. A tato pomoc je nám dána ve třech velkých ženách. Ty obohatily Evropu o vše přesahující vanutí.

Mateřství a duchovnost.

Brigita Švédská (23. července) řídí náš pohled směrem na sever Evropy, kde se církevní život odehrává spíš v bezvětrí skrytosti. Jako matka a prorokyně žila ve 14. století. Darovala život osmi dětem a později jako vdova naplněna mateřskými starostmi, položila základ pro řád „Brigitek“. Svůj život chápala jako duchovní pouť za Božím hlasem a při svém cestování Evropou spojovala země Evropy, vždy poháněna pohledem na ukřižovaného.

Kateřina ze Sieny (29. dubna) žila ve stejné době jako Brigita a ještě více byla ukazatelem na cestě k Římu. Bylo jí pouhých třiatřicet let. V oné době nejistoty, rozdělení církve a nepokoje vyvíjela činnost, která vzbudila pozornost světa. Je to její zásluha, že se papežové vrátili z exilu v Avignonu zpět do Říma. Tato žena a učitelka církve nevyžadovala nic jiného, než

aby každý papež byl blízko ke Kristu – duchovně poháněn pohledem na „trpení Kristovo a rány jeho církve“.

Edita Steinová (9. srpna) byla (společně s Brigitou a Kateřinou) jmenována ochránkyní Evropy v roce 1999 a spojuje východ kontinentu se západem. Narodila se v židovské rodině ve Wroclavi, duchovně byla ovlivněna Karmelem v Kolíně a v nizozemském Echtu, „prokázala hrdinskou odvahu na cestě do vyhlazovacího tábora v Osvětimi“. V neklidné, bouřlivé době „neúnavně hledala pravdu“ (srovnej Jan Pavel II, 1987), stala se matkou všech hledajících Boha – poháněna poznáním ukřižovaného Syna Božího „a následovala ho i ve smrti.“ Mateřství! Žít v zátiší matčina klína a rodiny! „Kde se žije lépe?“ ptá se básník (Marmntel). A přece i tento dar není žádným básnickým ideálem, ale je to Božská myšlenka, dar Boží. „Znal mě již v mateřském lůně“ říká se v bibli. Evropská rodina národů musí mít tady svůj vzor, musí tady nalézt motor pro nový smysl života.

Jen v rodině se stává člověk odvážným, přizpůsobivým, odolným, ale zároveň i věrným. A protože je obdarován Bohem, také oduševnělým.

Oduševnělost! Jaký je to dar pro budoucnost! Jen Bůh dává budoucnost, dává naději, je ochráncem na cestách a skrz bouře, které kdysi ohrožovaly už jeho učedníky na moři. Když se zdá, že cesty končí ve slepých uličkách, tady nalézáme pevnou záruku nového začátku. Pán, náš Bůh, daruje budoucnost. Nebojme se tedy – jako církev – ani budoucnosti ani nových změn!

S dobrým větrem v plachtách se dobře pluje“ – tato věta nám připomíná, co kdysi řekl papež Jan XXXIII. Ten je ostatně nazýván „veselým papežem“. Když totiž papež Jan XXXIII. oznámil svolání ekumenického koncilu, ptali se ho „Proč?“ a „Na co?“ Papež těmto bouřlivým otázkám hodnostářů mlčky naslouchal. Pak klidně vstal, šel pomalu k oknu, otevřel je dokořán a řekl: „Kvůli tomu, aby sem zavanul svěží vítr!“

Rusin 2008 – homilie preláta Grocholla

Ohňostroj tryskající své zářivé světlo směrem k večernímu nebi přitahuje pohledy lidí. Rádi hledíme do výše, kam jako vystřelené rakety letí kotouče ohně nahoru a zase se vracejí dolů.

Podobně stoupají nahoru k nebi chvály při večerních modlitbách. Hovořím o chvalozpěvu Magnifikat. To je také raketa nabitá slovy. Takovýto sršící proud chval ze svého nadšeného srdce vyslala poprvé k nebi Maria, Ježíšova Matka, při svém setkání s Alžbětou.

Sotvaže přešla Maria přes hornatou krajinu k Alžbětě, byla přivítána prorockými slovy. Ihned však obrátila chválu od sebe směrem k Bohu. Magnifikat! Velebí má duše Hospodina! Radost nad tajemstvím příchodu Spasitele, nad blízkostí a mocí Boží zářivě a mocně tryská z Mariina srdce.

Ale proč mohla Maria nalézt tak nadšená slova? Na otázku si odpovídá sama: „Veliké věci mi učinil!“ Nejdříve pocítuje radost nad počatým životem, který v sobě nosí. Za své mateřství vděčí Božímu příslibu. Ten tak překročil neuchopitelné hranice. On, který je pán stvoření. „Pro něho není nic nemožného“, říká sv. Lukáš. Bůh „učinil veliké věci...“ tím, že se jeho syn stal člověkem.

Chvalozpěv Magnifikat chválí Boha jako pána stvoření. Tento jásos neumlká už dvě tisíciletí. Chce také nás podnítit k podobnému zpěvu. To, co evangelista Lukáš zaznamenal, umí nadchnout, je plné jemné krásy, dýchá radostí a důvěrou. Tím by se mělo vyznačovat každé lidské setkání. Kdo se chce setkat s druhým člověkem, musí umět překročit hranice, být otevřen pro očekávání něčeho nového, musí se vymanit ze svých zvyklostí, překonat horu předsudků, hledat slova vycházející z nitra.

Slova mohou nadchnout. Ale nemáme s nimi i špatné zkušenosti? Díky „slovům“ byly celé národy uvedeny v omyl. Tuto smutnou skutečnost jsme zažili již před 75 lety. Tehdy měla nadšená slova vést k nové spáse – té se zvednutou rukou. Tehdejší diktátor a jeho přívrženci měli také svého boha, ale

dnes víme, že to byl bůh nemilosrdný. V knize Hitlerova theologie píše její autor Rainer Bucher: „Byl to bůh bez slitování, pro kterého byl cenný jenom ten, kdo příslušel k nadřazenému národu.“ Tato nová „víra“ zbavila člověka jeho „já“ a jeho vnitřní jednoty, z níž vycházejí trvalé hodnoty. Teprve tyto trvalé hodnoty jsou těmi žhavými jiskrami, které zapalují ohňostroje nadšení. Tyto hodnoty pojmenovává Maria ve svém chvalozpěvu. Maria se dívá skrz události své rodiny na dějiny svého národa. Ukazuje se, že Bůh měl vždycky tu moc odvrátit neštěstí a potrestat viníky. On, pán dějin, vyvedl Izrael z otroctví Egypta, skrze proroky předpovídal hrozící nebezpečí, ale i záchranu, která pochází z jeho dobroty a milosrdenství, z jeho lásky. Stále znovu mohl obdarovávat „vysvobozením“, protože on je věčná láska, Bůh zachraňující. Těm však, kdo mají srdce plné pýchy, mocným na trůně a bohatým bez soucitu s hladovějícími ukázal, že on je pánem dějin.

Trvalé hodnoty. Mariino magnifikat chválí Boha jako pána dějin. Vždy znova a znova byl tento chvalozpěv mnohými skladateli zhudebňován. V tónech bylo to, co Maria chtěla vyjádřit a nenechat si pro sebe, darováno dál. Její píseň se stala cennou a trvalou hodnotou. Zároveň můžeme rozpoznat zákon hodnoty. Kdo chvalozpěvu pozorně naslouchá, rozjímavě zpívá, nemůže s tou melodií zůstat sám. Musí ji předávat dál, musí se odvážit říkat ji ostatním, alespoň těm důvěryhodným. Tento chvalozpěv nás musí přivést k závěru, že Bůh je také pánem našeho života.

Hodnoty mají setrvávat. Jako duchovní pastýř mám s tím stále více co do činění. Netýká se to jen hodnotných písní z opuštěného rodného kraje, není to jen drahé dědictví po zemřelých, kteří si chtěli uchovat na památku obrazy a knihy ze svého rodiště. Tady jde o mnohem více. Jde o hodnoty rodin, jejich příběhy. Potomci by měli pátrat po historii svých předků a uchovat jejich rodokmeny. Tady jde konečně o hodnoty dobré pověsti, která je v nebezpečí, že bude nesprávným výkladem zničena.

Vysoko v horách, na italsko-švýcarské hranici, ve výšce 2000 m, našel své místo jeden verš z chvalozpěvu Magnifikat. Na dvou mohutných zdech tu stojí napsáno latinsky:

BUDOU MĚ BLAHOSLAVIT VŠECHNA POKOLENÍ.

Nad tím se tyčí 20 m vysoká postava Mariina z bílého kamene se zlatě zářícím hvězdným věncem. Jako „naše Paní Evropy“ hledí přes prameniště evropských řek, které plynou od Rýna, Po, Inn až k Dunaji.

Kéž od milostivého obrazu „naší Paní Evropy“ vytékají mnohé cenné proudy požehnání do Evropy žíznící po míru – proudy slov, která uvádějí v nadšení a ukazují trvalé hodnoty.

Vznik nahrávky CD „Varhany z Osoblažska“

Když bylo v roce 2004 ustaveno občanské sdružení Královský stolec, nabídl se varhanář pan Štěpán Macháček z Krnova, že zprovozní staré varhany v hrozovském kostele tak, aby je bylo možno používat nejen při bohoslužbách, ale i při koncertech. Tak vznikla tradice letních koncertů v předvečer hlavní rusínské pouti. Významnými interprety byli od počátku MgA. Petr Škarohlíd, hudební pedagog, dirigent a sbormistr z Opavy, bývalý šéfdirigent operety Národního divadla moravsko-slezského v Ostravě a jeho žák Eduard Müller ze Slezských Pavlovic. Později je zpěvem doprovázela Veronika Glötzerová z Třemešné, rovněž žačka pana Škarohlída. Tyto koncerty zpestřené průvodním slovem pro poučení posluchačů si záhy získaly velkou oblibu.

Po podobném vánočním koncertu dne 26. 12. 2006 ve Slezských Pavlovicích se na mne při večerním posezení u rodiny Müllerových obrátil Petr Škarohlíd s nápadem zachytit zvuk varhan z Osoblažska pro budoucí pokolení na kvalitní CD, neboť většina varhan tohoto regionu byla již tehdy ve špatném stavu a zdálo se, že není šance na jejich opravu. Návrh pana Škarohlída byl členy občanského sdružení Královský stolec akceptován a byly zahájeny práce na jeho realizaci. Paní Dagmar Návrátová se ujala úkolu zajistit finanční spoluúčasť jednotlivých obcí a fotografie pro přebal, paní Hana Klimošková byla pověřena zpracováním nákresů pro

podvínky paličkování jednotlivých kostelů, Josef Čajan technickým zpracováním a přípravou pro tisk, Ludmila Čajanová obstaráním souhlasu u správců místních kostelů, navázáním kontaktu a získáním souhlasu k nahrávce v sousedních polských Golušovicích, zajištěním odborného naladění varhan, kontaktováním nahrávacího studia, sepsáním doprovodného textu a finanční spoluúčastí města Krnova (souhlas městského zastupitelstva), neboť se jednalo vesměs o varhany firmy Rieger-Kloss Krnov. Jednotlivé obce přispěly na nahrávku částkou 5 000.-Kč.

Ladění varhan se velmi vstřícně a s maximální zodpovědností ujal pan Boris Mettler, absolvent krnovské Střední umělecké školy varhanářské, o.p.s..

Na doporučení pana Škarohlída byl navázán kontakt s firmou ing. Jiljího Flanderky, JFL DIGITAL AUDIO z Ostravy a dne 8. 6. 2007 se konala první technická kontrola varhan v jednotlivých kostelích a příprava pro nahrávání. Samotné nahrávání bylo naplánováno na dny 5. – 7. července 2007.

Nahrávání proběhlo v devíti kostelích na Osoblažsku a v jednom kostele v Golušovicích v Polsku, kde na varhany hrál a zpíval Józef Ganczarski. O materiální zajištění účastníků nahrávání (interpreti Petr Škarohlíd, Eduard Müller, Veronika Glötzerová a ing. Jiljí Flanderka) se starala převážně rodina Müllerových ve Slezských Pavlovicích. Nahrávání se za velké oběti účinkujících podařilo v plánovaném termínu realizovat. Další činnosti probíhaly v nahrávacím studiu v Ostravě. Také přebal a technické zpracování byly včas připraveny pro tisk, takže hotové CD „Varhany z Osoblažska“ mohlo být bez problémů nachystáno ke „křtu“ v den hrozovské pouti sv. Michaela archanděla dne 29. 9. 2007.

Tato událost byla pozitivně medializována, takže poutní slavnosti s požehnáním nového CD místním duchovním P. Marianem Nowakem a P. Petrikem z Olomouce se zúčastnilo velké množství lidí, přijeli i hosté z polských Goluszowic. Smutnou skutečností se stalo nečekané umrtí polského interpreta pana Ganczarského krátce před

zveřejněním CD. Jím zazpívaná píseň „Ó Maria, sličná paní“ se tak stala jakousi malou hymnou poutní slavnosti. O společenskou úroveň a pohoštění se skvěle postarala paní Dagmar Návrátová. Při té příležitosti byli také odměněni sponzoři. Starostkou města Krnova, paní Ramazanovou, bylo nabídnuto Mgr. Ludmile Čajanové, aby představila toto CD dne 21.12.2007 také v Koncertní síni sv. Ducha v Krnově u příležitosti „křtu“ nově vydané knihy „Krnov-město královského nástroje“, jako vkusný doplněk této knihy, neboť „Varhany z Osoblažska“ pocházejí převážně z dílny krnovské varhanářské firmy. Slavnosti se zúčastnil také náměstek hejtmána Moravskoslezského kraje Petr Adamec.

L. Čajanová
Časopis ČAS

Na čtyři stovky poutníků v rusínské kapli roku 2009

Od roku 1993, kdy byl kostelík v Rusíně vysvěcen prelátem prof. Josefem Scharbertem, rodákem z Hrozové a krnovským děkanem P. Ludvíkem Kusem, se zde pravidelně v srpnu konají pouti tří národů: Čechů, Poláků a Němců.

Letošní pouť se však tentokrát nesla převážně v jazyce polském. Hlavním celebrantem byl kněz ze sousedních Golušovic, P. Kazimierz Rucki, který také přivedl své farníky. Přišli i poutníci z celého Hlubčicka a společně s českými jich bylo dohromady přes 400.

Zájem o pouť v Rusíně roste rok od roku. P. Kazimierz Rucki měl promluvu na téma „Blahoslavená, která uvěřila... (Lk 1,45). Zaměřil se na význam víry pro život člověka jak v minulosti, tak v současnosti. Uváděl příklady ze života různých osobností. Připomněl také, jak si papež Jan Pavel II, cenil českého biskupa sv. Vojtěcha a jeho misijní činnosti. Připomněl i působení kardinála Tomáška v těchto končinách (konkrétně v Bohušově). Osobně se s ním kdysi setkal ve Wroclawi.

Mezi poutníky vládla srdečná a radostná atmosféra, nadšené zpěvy česko-polské se nesly z rusínského kopce dolů do údolí.

Pouť byla zakončena společným pohoštěním a zábavou u místního hostince.

L. Čajanová
Časopis ČAS

Pouť do Čenstochové

Polskými poutníky je rusínská kaple již od svého vysvěcení v roce 1993 hojně navštěvována. Starosta Gadzovic Andrzej Rolinsky zorganizoval na oplátku společnou pouť do Čenstochové, která se uskutečnila v srpnu 2009.

Účast českých poutníků pomáhali zajišťovat také členové občanského sdružení Královský stolec. Přidalo se pár lidí ze Sl. Rudoltic, Bohušova a Sl. Pavlovic, takže českou stranu reprezentovalo celkem 13 účastníků.

Proč našim polským sousedům na této pouti tolik záleží? Čenstochovská bazilika je totiž pro Poláky nejvýznamnější a nejcennější národní, vlasteneckou a náboženskou památkou. Tam hledali Poláci útočiště v nejtěžších dobách svého národa, ve válkách, při ztrátě samostatnosti a svobody. Je to symbol víry a naděje tak hluboké, že čiší ze všech tváří přítomných poutníků – a že jich tu je na tisíce! Člověk se nikde nesetká s obyčejnou zvědavostí, či dokonce lhovostí. Ze všech tváří vyzařuje upřímné pohnutí a úcta. Snad bychom to mohli srovnat s podobným vztahem Čechů ke knížeti sv. Václavovi. Obraz Matky Boží Čenstochovské (kopie visí v rusínské kapliče nad vchodem) má tisíciletou historii. Podle tradice namaloval původní obraz P. Marie s dítětem sv. Lukáš na desku stolu v domku Svaté rodiny. Tato deska byla ve 4. stol. převezena císařem do Cařihradu. V 10. stol. si ji vyprosil ruský kníže Lev a ve 14. stol. ji polský kníže Vladislav Opolczyk odvezl do Čenstochové na kopec zvaný Jasná Hora, kde byl v té době klášter řádu Paulínů.

Starobylý obraz přitahoval mnoho poutníků, kteří dávali klášteru cenné dary. To lákalo lupiče. Nejhuř se zachovali právě ti z Čech, Moravy a Slezska, když 14. dubna 1430 oloupili obraz P. Marie o cenné ozdoby, posekali tvář Madony šavlí a přitom rozlomili desku na tři kusy. Pozdější restaurátoři

přenesli původní barvy z těchto desek a vytvořili co nejméně kopii. Roku 1446 se lupičský útok opakoval. Zase to byli vojáci českého krále. (Člověk by skoro řekl, že Čechům by měl být vstup do baziliky zakázán...) Proto byl celý klášter obehnan důkladnými hradbami.

V době švédského obléhání se bránilo za hradbami kláštera 170 vojáků, 20 šlechticů a 70 mnichů proti 3000 vojáků generála Müllera. Přesto Jasná Hora dobytá nebyla. Tento úspěch podnítil celé Polsko k odboji proti Švédům a ti byli poraženi. Vděčný král Jan Kazimír dne 1. dubna 1656 ve Lvovské katedrále zasvětil svou zemi pod ochranu Matky Boží Čenstochovské jako patronky Polska.

Trojlodní gotická bazilika skýtá také mnoho architektonických vzácností, muzea, výstavy, celý areál pak pouťové stánky a různé atrakce.

Po individuálních i společných jak duchovních tak světských zážitcích se vraceli účastníci zpět za nadšeného zpěvu přítomných malých dětí: „Toto je den, který dal nám Pán, veselme se a radujme se z něho...“

L. Čajanová
Časopis OKNO

PODĚKOVÁNÍ

Upřímné poděkování všem obětavým dárcům, kteří přispěli na stavbu kaple v Rusíně a dali tak najevo svůj upřímný zájem o duchovní obnovu tohoto zapomenutého kraje na Osoblažsku. Za organizační výbor P. Ludvík Kus, krnovský děkan.

Seznam dárců:

1.	P. Konečník Bohumír, Žalkovice	6000,--
2.	Rachůnek Václav, Karlovice	100,--
3.	Herblich Stanislav, SPC S 68, Krnov	300,--
4.	Samcová Anna, Bochovice 42	100,--
5.	Horáková Evženie, Bochovice 42	50,--
6.	Hudriková Marie, Opavská 80, Krnov	100,--
7.	Kubín Josef, Sv. Čecha 15, Krnov	200,--
8.	Kubín Miloslav, Tyršova 27, Krnov	1500,--
9.	Veselá Emilie, Tyršova 27, Krnov	500,--
10.	Pavličková Marie, Hrdinů 8, Krnov	600,--
11.	Skalský Jaroslav, SPC P 63, Krnov	100,--
12.	Kavalíř Jaroslav, SPC E 13, Krnov	400,--
13.	Rachůnek Jiří, Jindřichov 453	800,--
14.	Dr. Samec Vladimír, K. Čapka 11, Nový Jičín	100,--
15.	Hudrik Miloslav, Rusín 5, 793 97	1000,--
16.	Ing. Vendolský Josef, Bohušov 193	1000,--
17.	Zumrová Libuše, Hrozová 30	100,--
18.	Vendolský Stanislav, SPC S 69, Krnov	300,--
19.	Kubínová Marie, Rusín 87	1000,--
20.	Vendolská Anna, Rusín 87	700,--
21.	Čajanová Ludmila, SPC E 13, Krnov	2500,--
22.	Bača Stanislav, Rusín 60	1000,--
23.	Samcová Božena, SPC S 69, Krnov	100,--
24.	Vendolský Vladislav, Rusín 61	3000,--
25.	Herblichová Karolína, Rusín 7	2000,--
26.	Herblichová Marie, Rusín 7	2000,--
27.	Stryjová Anna, Rusín 35	100,--
28.	Pavlinová Růžena, Petrovická 21, Krnov	50,--
29.	Janko Václav, Rooseweltova 54, Krnov	100,--
30.	Čevela František, Gorkého 14, Krnov	500,--
31.	Žarlok Pavel, Albrechtická 111, Krnov	2300,--
32.	Janko Václav, Hrozová	300,--
33.	Janíková Anna, Rusín 20	5000,--
34.	Lipavský Miloslav, Rusín 20	5000,--
35.	Vegricht Václav, Hrozová 19	300,--
36.	Janko Jaroslav, Karáskova 71, Krnov	100,--

37.	Pallová Emilie, Jiráskova 44, Krnov	300,--
38.	Nitsch Martin, Komenského 6, Ostrava	500,--
39.	Nitsch Dalibor, Rusín	200,--
40.	Šenkyříková Marie, Rusín 47	750,--
41.	Šenkyřík Josef, Rusín 47	250,--
42.	Kahánková Zdena, SPC G 38, Krnov	100,--
43.	Kahánková Anežka, SPC A 4, Krnov	200,--
44.	Kučavíková Traudi, Rusín 98	300,--
45.	Vyhlídalová Anna, SPC E 18, Krnov	50,--
46.	Vegricht Miloslav, Gen. Sochora 1208, Ostrava	400,--
47.	Průšová Jarmila, Liptaň 20	1000,--
48.	Říha Antonín, Rusín 39	300,--
49.	Ing. Janko Dobroslav, Gorkého 70, Krnov	1000,--
50.	Ing. Janko Dobroslav, Gorkého 74, Krnov	500,--
51.	Dr. Urbanec Jiří CSc, Haškova 4, Opava	550,--
52.	Ivanická Františka, J. Skupy 1708, Ostrava	200,--
53.	Urbánková Ludmila, Sv. Čecha, Vrbno p.Prad.	100,--
54.	Bačovský Jan, Na břehu 25, Krnov	500,--
55.	Cabadajová Linda, Rusín 65	200,--
56.	Pexová Anna, SPC A 5, Krnov	100,--
57.	Havlíčková Anna, Rusín 11	600,--
58.	Janík Ludvík, Riegrova 561, Vrbno p. Prad.	300,--
59.	Kovářová Anna, M. Albrechtice	100,--
60.	Janková Alice, Rusín 61	200,--
61.	Šrubařová Anna, Sl. Rudoltice	500,--
62.	Nitsch Ervín, Rusín 98	300,--
63.	Janko Josef, Ostrava	400,--
64.	Šimíčková L., Vražné 152	400,--
65.	Nitsch Erich, Rusín 51	300,--
66.	Handlířová Anna, SPC S/69, Krnov	100,--
67.	Králíková Marie, Rusín 16	100,--
68.	Herblich Stanislav, Hrozová	500,--
69.	Králík Tomáš, Smilovského 5, Bruntál	100,--
70.	Coufalová Ludmila, Vikýřovice 202, Šumperk	200,--
71.	Hudrikovi, Hlubčická 41, Krnov	1500,--
72.	Žáková Ludmila, Družstevní 52, Krnov	100,--
73.	John Jaroslav, Nám. Družby 1236, O.-Poruba	200,--
74.	Zdráhalová Anna, SPC, Krnov	100,--
75.	Janík L., Havřovská 427, Praha 9	500,--
76.	Janíková Božena, Rusín	500,--
77.	Cabadajová Ludmila, Krejčího 488, Vrbno p. P.	100,--
78.	Kunischová Irma, Krnov	500,--
79.	Pavlíčková, Hrdinů 8, Krnov	50,--

80.	Bačovská Stanislava, Krnov	700,--
81.	Janíková Anna, Rusín	500,--
82.	Krutílková Marie, Straník 146	200,--
83.	Pavlínová Anna, Karviná	100,--
84.	Skrbková Helena, Sv. Ducha 2, Krnov	200,--
85.	Sovadinová Marie, Krnov	500,--
86.	Paluzgová Ludmila, Slezské Rudoltice	500,--
87.	Košůtková Božena, Krnov	50,--
88.	Bártová Monika, Krnov	20,--
89.	Štefl František, Krnov	500,--
90.	Charita Salvátor, Krnov	500,--
91.	Krátkoruká, Krnov	500,--
92.	Tomanová, Krnov	100,--
93.	Zárubová Marie, Praha	1000,--
94.	Šindelář Josef, Krnov	100,--
95.	Rutar Bedřich, Vodní ul. Krnov	100,--
96.	Leinweberovi, Krnov	100,--
97.	Žídková, Krnov	200,--
98.	Stryja Václav, Krnov	100,--
99.	Dr. Huvar	300,--
100.	Dr. Škrlová Jana, Svatováclavská, Krnov	1000,--
101.	Pátková Anna, Linhartice 26	500,--
102.	Klembarová Věra, Jindřichov 418	50,--
103.	Slavíková Vlasta, B. Němcové, Krnov	100,--
104.	Kabát Stanislav, Frenštátská 166, Příbor	100,--

Celkem:

62 470,--Kč

Účelová dotace kulturního fondu zajištěná
poslancem za KDU-ČSL Josefem Kubišem

150 000,--Kč

Dary německých rodáků

22 270,--DM

Financování občerstvení a výzdoby:

Říha Václav, Rusín

Ing. Vendolský Josef, Bohušov

Obecní úřad Rusín

Fotografické přílohy

Fotograficzne dodatki

Letecký pohled na Rusín od západu.

Kaple je na levé straně.

Rusín - widok z lotu ptaka od zachodniego kierunku.

Po lewej stronie kaplica.

Původní rusínská kaple bez věže z konce 19. stol.
Kaplica bez wieży, z końca XIXw.

Kaple s novou věží před 2. sv. válkou.
Kaplica z nową wieżą przed II wojną światową.

Školní výlet ke zřícenině kaple v červnu 1947.
Szkolna wycieczka do ruin kaplicy, czerwiec 1947 r.

Zbytek původního kříže nalezeného v sutinách kaple.
Pozostałość krzyża.

München, den 14. Juli 1991

Liebe Frau Čajanová,

Frau Irene Luffler, eine Verwandte von mir, hat mir Ihre Adresse mitgeteilt (hoffentlich richtig) und mir gesagt, daß Sie sich um das Projekt "Hutberg-Kirchlein" in Rusín kümmern. Es wäre schön, wenn der Plan gelingen könnte. Ich stehe zu meinem Angebot. Ich hoffe, daß ich bei den ehemaligen Pfarrangehörigen der alten Pfarrei Hrozová - Rusín 8-10 Tausend Mark aufbringe; ich würde selbst auf jeden Fall auf 10.000 ergänzen. Das wären etwa nach heutigem Stand 130.000 Kč. Dieses Angebot gilt unter folgenden Bedingungen: 1) Das Projekt muß mit dem zuständigen Pfarramt abgesprochen sein. 2) Das Erzbischöfliche Konsistorium in Olomouc muß damit einverstanden sein. 3) Es muß eine Gedenktafel in deutscher und tschechischer Sprache erwähnt werden, daß die ehemaligen Bewohner von "Grosse und Rausen - Hrozová a Rusín" sich finanziell beteiligt haben. 4) Das Konsistorium in Olomouc ist zu bitten, ~~die~~ wenigstens eine bescheidene Inneneinrichtung (Altar, Kreuz, ein Marienbild) zu übernehmen.

Bitte, schreiben Sie mir, welcher Pfarrer jetzt für Hrozová-Rusín zuständig ist. Ich würde dann alles Notwendige mit ihm regeln. In den nächsten Tagen wird mein Bruder Alfred Scharbert in unsere alte Heimat kommen und will Sie in Krnov besuchen, um weiteres zu besprechen. Vielleicht können Sie mir auch mitteilen, wer von der Gemeinde Rusín zuständig ist oder die Sache in die Hand nimmt.

Wenn das ganze gelingt, würde ich vorschlagen, daß 1992 oder 1993 die Weihe am Fest Christi Himmelfahrt (Nanebevstoupaní Páně) angesetzt wird, dazu die ganze Umgebung eingeladen wird und wir ehemaligen Einwohner von Grosse und Rausen mit 1 oder 2 Bussen kommen; ich würde mich, wenn Olomouc einverstanden ist, mich an der Weihe beteiligen, falls ich bis dahin noch einigermaßen gesund bin.

Mit herzlichen Grüßen

Ihr

Dr. Josef Scharbert

Ich lege Ihnen zwei Visitenkarten mit meiner Adresse für den Pfarrer und den zuständigen Herrn an der Gemeinde bei. *Diese beiden oder auch Sie können mit auch in tschechischer Sprache schreiben*

jsb

Prelát Scharbert potvrzuje svým dopisem spoluúčast na výstavbě kaple.
Pismo prałata Scharberta potwierdzające udział w odbudowie kaplicy.

10. ledna 1992

Dne 10. ledna 1992 se koná na farním úřadě v Krnově schůzka zorganizovaná panem děkanem P. Ludvíkem Kusem, k níž pozval osoby ochotné podílet se na zajištění výstavby kaple:

Jsou to: ing. Dobroslav Janko st. a jeho syn, Ludmila Čajanová.

Dohodnuto vytvoření organizačního výboru a přiděleny tyto úkoly:

1. Investor: děkanství Krnov
2. Stavební zadání: vypracuje ing. Janko a zajistí právní podklady nutné pro získání stavebního povolení.

3. Prosebné dopisy o příspěvky na stavbu kaple českým obyvatelům Rusína a Hrozové: namnoží a rozešle včetně pošt. poukázek L. Čajanová.

4. Peněžní konto na stavbu kaple založeno v rámci konta farního úřadu Krnov se specifickým symbolem 555.

Z důvodu zjednodušení bude rovněž použito stávající devizové konto farního úřadu v Krnově, kam bude převedena částka nasbíraná v Německu. Tento obnos nesmí být použit na jiné účely.

5. Souhlas konsistoře se stavbou zajistí p. děkan P. Ludvík Kus.

6. Vnitřní výzdobu kaple - zajistí p. děkan (soška P. Marie).

7. Na znovuvybudované kapli bude umístěna pamětní tabule s textem dle přání p. prof. dr. Scharberta v něm. jazyce.

Zápis z jednání stavebního výboru.

Protokól z vyboru projektu.

Stavba byla zahájena na podzim roku 1992. Stanislav Bača při prohlídce objektu. Budowa rozpoczęta jesienią 1992 r. Stanisław Baca nadzoruje prace budowlane.

Vážení občané, příznivci Rusína a Hrozové, krajané z Osoblažska,

VÝSTAVBA KAPLE

na rusínském kopci zvaném Klobouk je zahájena.

P Ř I S P Ě J T Ě

každý podle svých možností, ořiložením ruky k dílu či finančně. Kaple bude sloužit všem a přispěje k obohacení jak duchovního tak společenského života, i ke zvýšení turistického ruchu v obci. Vyzýváme každého, kdo jen trochu cítí vztah k místu, kde se narodil nebo kde žije, aby se zapojil a napomohl ke zděrnému dokončení tohoto symbolického díla.

Kontaktní adresa: Obecní úřad v Rusíně

Číslo konta: 7505941-828 variabilní symbol 555-Rusín

Název účtu: Římskokatol. farní úřad Krnov

Dopis s prosbou o finanční podporu.

List z prosbą o wsparcie finansowe budowy kaplicy NNMP, 1993 r.

Kaple Navštívení Panny Marie po dokončení v roce 1993.
Kaplica NNMP 1993 r.

Nápis nad oltářem znamená: ABY VŠICHNI JEDNO BYLI
Citát z Janova evangelia vybral P. Ludvík Kus.

Nápis nad oltářem: ABY WSZYSCY BYLI JEDNO.

Zachovalé torzo kříže, který stál před původní kaplí.
Jeho části byly zabudovány do čelní zdi nové kaple.

Zachowane części pierwotnego krzyża wbudowane w ścianę nowej kaplicy.

Vážení občané, krajané z Rusína a Hrozové, příznivci Osoblažska

V Ý S T A V B A K A P L E

na rusínském kopci zvaném Klobouk je ukončena .

Z V E M E V Á S

na slavnost vysvěcení, konané dne 8. srpna 1993 v 10.00 h

Tato stavba jako výraz dobré vůle a smíření českých a německých obyvatel obcí Hrozové a Rusína nechť přispěje k obohacení jak duchovního, tak společenského života na Osoblažsku.

Kaple byla postavena pouze z darů - finančních příspěvků současných i minulých obyvatel i ze širokého okolí na podnět preláta Josefa Scharberta, emeritního profesora theologické fakulty v Mnichově, hrozovského rodáka.

Hrubá stavba stála 400 000,-- Kč, zbývající faktury za omítky a krytinu nejsou ještě zaplacený. Prosíme proto o další příspěvky, neboť jiné zdroje nejsou k dispozici. Děkujeme za pochopení.

Shromáždění účastníků je v 9.30 u Obecního úřadu v Rusíně, odtud průvodem ke kapli.

Organizační výbor.

P. Ludvík Kus; kronský děkan

Pozvánka na slavnostní vysvěcení kaple.
Zaproszenie na uroczyste poświęcenie kaplicy.

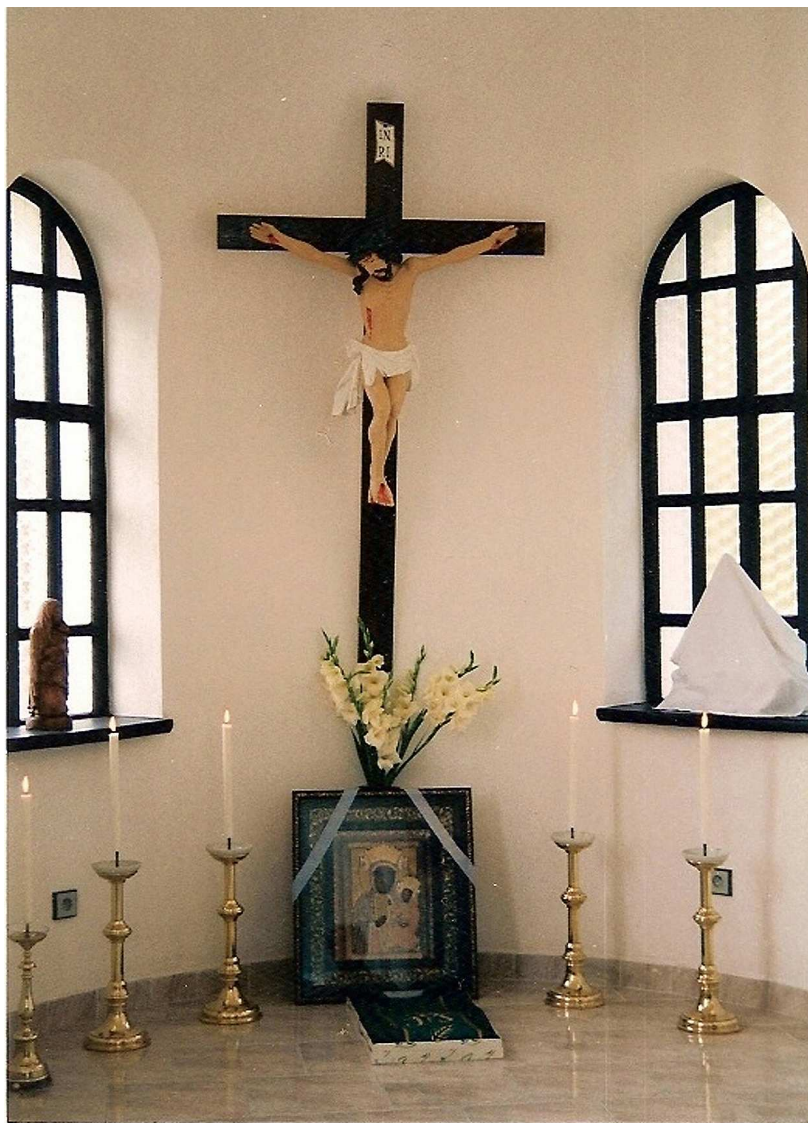

Starosta Jan Krnáč vítá poutníky před obecním úřadem.
Starosta Rusina Jan Krnac wita pielgrzymów przed Urzędem Gminy.

Polští poutníci v čele slavnostního průvodu
při vysvěcení kaple 8. srpna 1993.

Polscy pielgrzymi Jan i Kazimiera Jurkiewicz na czele uroczystej procesji.

Pod křížem dar polských poutníků – obraz P. Marie Čenstochovské.
Obraz Matki Boskiej Częstochowskiej – dar polskich pielgrzymów.

Kněží u oltáře před vchodem do kaple při vysvěcení.
 Zleva: P. Ludvík Kus, Prof. Josef Scharbert, P. Jan Brzobohatý, P. Józef Kampa.
 Msza św. konsekracyjna przed kaplicą.
 Od lewej: ks. dziekan Ludwik Kus, prof. Józef Scharbert, ks. Jan Brzobohaty,
 o. Józef Kampa.

Krnovský děkan P. Ludvík Kus
 při slavnostním vysvěcení rusínské kaple.
 Krnowski dziekan ksiadz Ludvik Kus
 podczas poświęcenia rusińskiej kaplicy.

Das am Gipfel dieses Hügels seit 1814 stehende Kirchlein Maria Heimwahrung wurde im März 1945 durch Artilleriebeschuss völlig zerstört. Bei einem Gottesdienst im August 1990 schlug Prälat Prof. Dr. Josef Scharbert, geb. 1919 in Grosse den jetzigen Bewohner von Kusen vor, das Kirchlein wieder aufzubauen.

Die Gemeinde Kusen nahm den Vorschlag an und am 8. August 1993 konnte das Kirchlein an dieser Stelle durch Prälat Scharbert und Dekan Kus unter zahlreicher Beteiligung der ehemaligen deutschen Pfarrkinder der Pfarrgemeinde Grosse-Kausen, die beträchtliche Geldmittel zum Bau beigetragen haben und der jetzigen Einwohner der Gemeinde Kusen und Umgebung, eingeweiht werden.

Dieses Kirchlein Maria Heimwahrung geweiht sei ein bleibendes Zeugnis für die Versöhnung unserer beiden Völker. Gott segne alle die zur Wiedererrichtung dieses Kirchleins beigetragen haben und die es brauchen.

Kaple Navštívení P. Marie stojící na tomto pahorku od roku 1814, byla v březnu 1945 dělostřeleckou palbou zničena. V srpnu 1990 při mši sv., která se zúčastnili bývalí němečtí obyvatelé obcí Kusina a Hvozové společně s českými, navrhl přelát prof. dr. Josef Scharbert narozem roku 1919 v Hvozové, aby se kaple vybudovala znovu.

Návrh byl oboustranně přijat. Nová kaple byla postavena a finančních příspěvků bývalých i současných obyvatel obcí Kusina a Hvozové, jak německých, tak českých. Díky této obětavým darům mohla být kaple dne 8. srpna 1993 přelátem Josefem Scharbertem a kněze Ludvíkem Kusem a kněžským děkanem Ludvíkem Kusem za velké účasti věřících vysvěcena.

Tento kostelík zasvěcený Panně Marii není zřetelně svědeckým smíšením obou národů. Bůh zehnej všem kteří k vydatosti tohoto kostelíka přispěli a kteří jej navštěvují.

Wahrende Priester / Světitel kněží: Prof. Dr. Josef Scharbert
 Bürgermeister / Starosta obce: *Rudolf Veselý*
 Baukomitee / Stavební vghov: *Rudolf Veselý*

Pamětní deska umístěna v kapli při vysvěcení v srpnu 1993.
 Tablica pamiątkowa umieszczona w kaplicy podczas konsekracji w sierpniu 1993 r.

Děkan P. Ludvík Kus s českými a německými poutníky.
 Dziekan L. Kus z czeskimi i niemieckimi pielgrzymami.

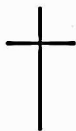

Oltářní obraz „Navštívení P. Marie“ namaloval Václav Vrba.
W ołtarzu obraz „Nawiedzenia NMP pędzła Wacława Vrba.

Návštěva biskupa Ostravsko-opavské diecéze Mons. Františka V. Lobkowicze
na rusínské pouti v roce 1997.

Biskup diecezji Ostrawsko-opawskiej Franciszek Lobkowicz
w Rusinie w 1997 r.

Zum stillen Gedenken
im Gebete an Herrn

Prälat Prof. Dr. Josef Scharbert

* 16. 6. 1919 † 21. 4. 1998

Gott, laß ihn in der Ewigkeit schauen,
was er als Priester in Glaube und Hoffnung
gelehrt
und im Sakrament verborgen gereicht hat.

Prelát Prof. Dr. Josef Scharbert zemřel dne 21. dubna 1998.

Prałat prof. dr. Józef Scharbert - zmarł 21. kwietnia 1998 r.

Pout' tří národů v roce 1998.

Zleva: jáhen V. Šimčík, P. Bonaventura, P. J. Folta, prelát W. Grocholl,
P. L. Kus, P. Stanislaw Durbas.

Pielgrzymka trzech narodów w 1998 r.

Od lewej: diakon V. Szymczyk, ks. Bonawentura, ks. J. Folta, prałat W. Grocholl,
dziekan L. Kus, ks. Stanisław Durbas z Gołuszowic.

Hejtman předá Rusínu nové symboly

Fidel Kuba

Rusín • Třem obcím – Rusínu, Matějovicím a Hrozové – schválil parlament užívání společných symbolů: znaku a praporu. Nový prapor obcím oficiálně předá hejtman Evžen Tošenovský zítřka v Rusíně a v neděli zde při slavnostní mši biskup Lobkowitz prapor posvěť.

Událost bude provázet nabitý celodenní program s mezinárodní účastí, po oba dny bude u Rusína mimořádně otevřena státní hranice pro pění.

Fotbalové týmy Osoblažska se v přátelském turnaji utkají s polskými přáteli z Gadzowic. Večer po vyhlášení výsledků a předání poháru vítězům bude následovat zábava a po setmění bude mít premiéru nové noční nasvícení rusínské kaple, která je nejmladší sakrální stavbou Osoblažska. Letos kaple Navštívení Panny Marie

slavi desáté výročí svého vzniku. „Nápad na vytvoření obecních symbolů začal realizovat už můj předchůdce Eduard Ivanický. Ostravský heraldik Jan Tejkal nám navrhl osm variant a z nich jsme vybrali. Po schválení nových symbolů heraldickým podvýborem parlamentu jsme byli společně s desítkami dalších starostů pozváni do Prahy na slavnostní předání dekretu. V obřadní síni parlamentu nám dekrety předával předseda sněmovny Lubomír Zaorálek,“ rekapituluje starosta

Rusína Josef Čajan, co udělení obecní symboliky předcházelo.

Předlohou pro znak a prapor se staly motivy z historických razítek a pečeti. Matějovice měly na pečeti orlicí, symbolika Rusína se vázala k osobě svatého Floriana, patrona hasičů a ochránce před živly, a symbolem Hrozové bylo

kvetoucí srdce. Nové obecní symboly mají modrou podkladovou barvu a stříbrný mlýnský kámen, což jsou atributy svatého Floriana, a matejovická orlice nese na hrudi šestilistý červený květ. Hrozové a další dva květy má po stranách. „Tři květy symbolizují ne-

jen tři obce, ale obecně také příslušníky tří národů: Čechy, Němce a Poláky. Tyto národy totiž mají historické vazby k našemu regionu. Scházejí se v Rusíně při společných bohoslužbách na znamení smíření mezi národy,“ uzavírá Josef Čajan.

Starosta Rusína Josef Čajan (na snímku vlevo) převzal slavnostně na půdě parlamentu z rukou Lubomíra Zaorálka dekret, který schvaluje užívání nových obecních symbolů. FOTO ARCHIV

Článek z Regionu.

Artykuł z prasy regionalnej.

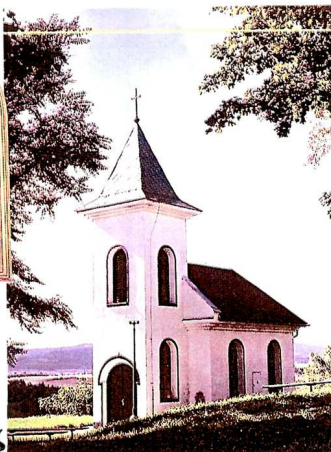
Hejtman Moravskoslezského kraje Evžen Tošenovský v Rusíně.
Vedle: J. Krnáč a J. Čajan. Vzadu M. Kučavík a J. Hudrik.

Marszałek Województwa Morawsko-śląskiego E. Toszenowski w Rusinie,
obok J. Krnac i J. Czajan, w głębi M. Kuczawik i J. Hudrik.

Fotbalový turnaj v Rusíně na počest předávání obecních znaků
zahájil hejtman E. Tošenovský.

Turniej piłkarski w Rusinie otworzył hetman E. Toszenowski.

Pozvánka

Představenstvo
obce Rusin
a děkanství kenovské
sedecné zve

všechny farníky a občany obce, jakož
i přátele bratřeského Polska a Německa

na neděli 3. srpna 2003

na kopec „Klobouk“ (Hutberg) u při-
ležitosti posvěcení kaple **Navštívení**
P. Marie.

Hlavní celebrant
biskup Mons. František Lobkowitz
posvěti obecní prapore za přítomnosti
pana preláta Dr. Wolfganga Grocholla-
rodáka z Gutbuzic a přátel kněží z Polska.

Mše sv. bude sloužena ve 12⁰⁰ hodin.

Průvod od obecního úřadu na kopec

Představenstvo
obce Rusin.

Děkanství
Kenov.

Pozvánka na slavnost požehnání obecních znaků a praporu.
Zaproszenie na uroczystość poświęcenia sztandaru gminy.

Prelát Grocholl, biskup Lobkowicz, jeho tajemník a děkan Kus na cestě ke kapli.

Prałat Grocholl, bp Lobkowicz, jego sekretarz i dziekan Kus w drodze do kaplicy.

Průvod se sochou sv. Floriána. Vpředu: Józef Pich, Andrzej Roliński a Josef Čajan. Socha sv. Floriána, rusínského patrona, dar polských poutníků.

Procesja z figurą św. Floriana - patrona Rusina - dar polskich pielgrzymów, Józef Pich, Andrzej Roliński, Józef Czajan.

Socha sv. Floriána, rusínského patrona,
darovaná sousedními polskými obcemi.

Figurą św. Floriana - patrona Rusina,
dar polskich pielgrzymów.

Biskup Mons. Lobkowicz při slavnostní mši.
Vpravo P. Václav Turza a prelát Grocholl.
Uroczysta msza św.- biskup F. Lobkowicz,
z prawej ks. W. Turza i prałat W. Grocholl.

Zástupci obcí při mši: Józef Florek, Josef Čajan, Josef Hercig,
Edward Wołoszyn, Adam Krupa, Kazimierz Jurkowski, Boleslav Buniak.
Przedstawiciele gmin: J. Florek, J. Czajan, J. Hercig,
E. Wołoszyn, A. Krupa, K. Jurkowski, B. Buniak.

Plní kytice pro pana biskupa zhotovená Dagmar Návratovou.
Bukiet kwiatów polnych wręcza biskupowi Dagmara Nawratowa.

Když jsou lidé podnikaví

(aneb, o čem se v novinách nepsalo...)

I v nejzapadlejším koutu světa, jakým je obec Rusín, na Osoblažsku, se může dít něco zajímavého, když lidé nejsou líní. Ani v letošní horkém létě zde v žádném případě nepanovala "okurková sezóna", naopak, obyvatelé této obce zažívali horečnaté přípravy na významnou slavnost - 10. výročí vysvěcení místní kaple spojené s udělením a posvěcením obecních znaků za účasti biskupa Františka Václava Lobkowicze a významných politických představitelů - počínaje Moravskoslezským hejtnanem Tošenovským, poslancem parlamentu Víchou, krnovského starosty Herciga a starostů okolních polských obcí včetně Hlubčic. Německou stranu reprezentoval prelát Wolfgang Grochol, administrátor pro bránickou oblast.

Povrchní pozorovatel konstatuje jen vnější projevy této akce, přemýšlivý účastník však vnímá hlubší a podstatné rysy celého dění v této obci, jejich počátek se datuje již od porevolučních 90. let.

Když do Rusína poprvé přijel německý autobus s bývalými rodáky ještě rok před revolucí, byla obec z větší části zarostlá kopřivami a černým bezem, domy oprýskané. Mnozí s obavami sledovali "revanšisty", zda si nevyhlížejí svůj majetek, některé brány před nimi zůstaly zavřeny.

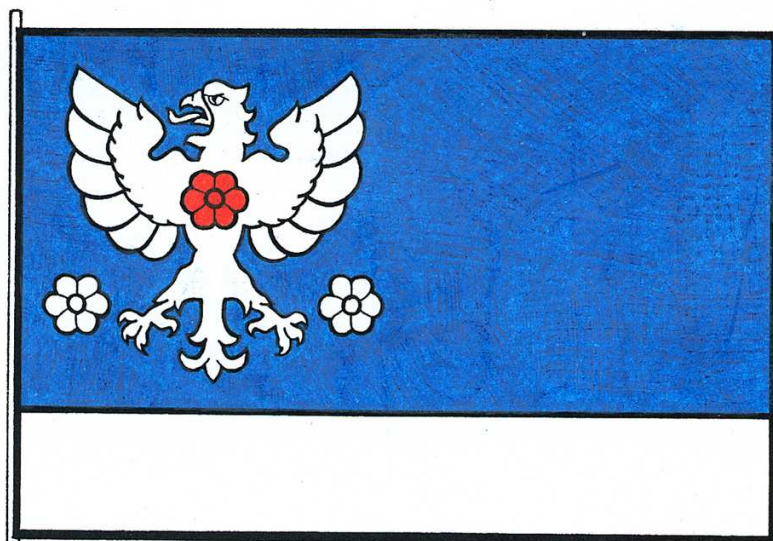
Rok nato se objevil autobus znovu, tentokrát předem ohlášený a s pozvánkou pro nynější občany k rozhovoru na téma: - společná výstavba kaple namísto té, která byla zbořena zásahem dělostřelectva za 2. sv. války - jako projev vzájemného usmíření. Iniciátorem byl prelát, ThDr. Josef Scharbert, rodák ze sousední Hrozové, t. č. profesor university v Mnichově. Ten zde pak celebroidal svou první mši v hrozovském kostele.

Nápad byl přijat jak tehdejší obecním zastupitelstvem, tak církevními úřady. Byl založen stavební výbor a zanedlouho se stavba rozjela naplno. Byla financována ze sbírek jak bývalých německých tak českých obyvatel Rusína a sousedních obcí, akci podpořil i tehdejší přednosta Okresního úřadu Stanislav Navrátil.

Stavba kaple spojila všechny občany a probudila v nich pocit zodpovědnosti za společné dílo. Také němečtí rodáci se zájmem sledovali, jak stavba roste. Termín vysvěcení byl stanoven na 8. srpna 1993, což se také uskutečnilo.

Obec Rusín poprvé zažívala něco neobvyklého. Víska zapomenutá Bohem i lidmi se rozhodla vymanit ze své bezvýznamnosti a pokusit se o zviditelnění. Již tehdy se objevila myšlenka otevřít Osoblažsko pro turistický ruch. Proto také byla tato slavnost pojata jako mezinárodní. Kromě německých rodáků byli pozváni také sousedé z okolních polských vesnic a Hlubčic. Ti sem chodívali na pout do staré kaple ještě před válkou. Objevil se nápad uhostit všechny poutníky ruskou specialitou - vynikajícími koláčky. Dodnes se tato tradice udržela a ke společnému pečení - vždy v pátek před pouťí - se připojila celá řada místních hospodyněk.

Mezitím se navázaly kontakty mezi bývalými a současnými obyvateli, rodáci z Německa jsou během své návštěvy zváni na oběd či na kávu, rozhovory se nevyhýbají žádným sférám lidského a politického života. Otázkou možnosti návratu německých rodáků zpět do staré vlasti vidí oni sami jako nereálnou vzhledem ke svému věku a možnostem, které mají jejich děti v současném Německu. Jisté je, že od té doby se v Rusíně říká: přijedou NAŠI

Heraldické znaky obce Rusín a místních částí Hrozové a Matějovic.
Herb Rusina i okolicy (Hrozowa, Matejowice).

Svěcení sošky sv. Floriána. Obecní rada Gadzowic se soškou sv. Floriána.
Sošku drží starosta Andrzej Roliński. Vlevo Józef Pich.
Poświęcenie figury św. Florianem. Rada Solecka z Gadzowic ze sw. Florianem.
Figurę trzyma sołtys Andrzej Roliński, z lewej stoi Józef Pich.

Nové hodiny darované roku 2005 děkanem Kusem.
 Nowy zegar ofiarowany przez dziekana L. Kusa w 2005 r.

Pout' v Hrozové 2007 s požehnáním CD „Varhany z Osoblažska“.
 P. Marian Nowak a P. František Petrik.
 Pielgrzymka w Hrozowej w 2007r.z promocją płyty CD „Organy z Osoblažsko“
 o. Marian Nowak, ks. Franciszek Petrik.

Varhaníci Eduard Müller a MgA Petr Škarohlíd při „křtu“ CD.
Organiści Edward Muller i mgr Peter Szkarohlid przy „chrzcie“ płyty CD.

Titulní stránka přebalu CD.
Strona główna okładki płyty CD.

Dagmar Návrátová předává odměny za spolupráci
E. Müllerovi, V. Glötzerové a H. Klimoškové.

Dagmara Nawratowa otrzymuje nagrodę za współpracę.

Odměny za spolupráci pro obce: Rusín (J. Kubánek), Hlinka (J. Novák),
Goluszowice (J. Florek), Śl. Rudoltice (M. Jalamasová),
Bohušov (L. Schaffartziková).

Nagrody za pracę dla gminy: J. Kubanek – Rusin, J. Nowak – Hlinka,
J. Florek – Goluszowice, M. Jalamasowa - Rudoltice Śl.,
L. Schaffartzikowa - Bohuszow.

Dożynki w Goluszowicach roku 2007.
P. Kazimierz Rucki a Włodzimierz Strogusz z Ukrainy.
Dożynki w Goluszowicach w 2007 r.
Ks. Kazimierz Rucki a Włodzimierz Strogusz z Ukrainy.

Jan Krnáč a Jitka Šenkeříková z Rusína a Dana Rolińska z Gadzowic
při společné zábavě.

Mieszkańcy Rusina i Gadzowic przy wspólnej zabawie.

Rusínští občané se svým starostou J. Kubánkem na dožínkách v Goluszowicach.

Mieszkańcy Rusina ze swym starostą J. Kubankem
na dożynkach w Gołuszowicach.

Prelát Grocholl žehná novú cestu medzi Rusínom a Gadzowicami a nazýva ju Malou cestou Evropy.

Prałat W. Grocholl błogosławi nową drogę między Rusinem a Gadzowicami i nazywa ją drogą małej Europy.

Otvorenie novej cesty roku 2008.

Zľava: Jan Krnáč, Andrzej Roliński, Kazimierz Jurkowski, Jan Krówka, Jarosław Kubánek.

Otvorenie novej cesty roku 2008 r.

Od ľavej: Jan Krnac, Andrzej Roliński, Kazimierz Jurkowski, Jan Krówka, Jarosław Kubanek.

Nová cesta z Rusína do Gadzowic.
Nowa droga z Rusína do Gadzowic.

Žehnání desky věnované kardinálu Tomáškovi při pouti v srpnu 2008.
Poświęcenie tablicy upamiętniającej kard. Tomaszka w 2008 r.

Mezi poutníky je starosta Hlubčic Jan Krówka, Boleslav Buniak, za německou stranu Walter Titze. Kameraman polské televize Marian Pospizel. Wśród polskich pielgrzymów burmistrz Głubczyce Jan Krówka i Bolesław Buniak, z Niemiec Walter Titze. Marian Pospizel – właściciel Telewizji Głubczyce.

Přátelské posezení po pouti na obecním úřadě v Rusíně 2008. Przyjacielskie „posiedzenie“ po pielgrzymce przed Urzędem w Rusinie.

700. jubileum obce Hrozová v kostele sv. Michaela archanděla.

Posvěcení nové sochy P. Marie.

Obraz sv. Václava přivezli volyňští Češi roku 1947 z českého kostela na Ukrajině.

Jubileusz 700-lecia w kościele św. Michała Archanioła. Poświęcenie figury NMP0.

Obraz św. Wacława przywieziony w 1947 r. przez wołyńskich Czechów z českého kościoła na Ukrainie.

Jubilejní oslavy v Hrozové. Uprostřed P. Kazimierz Rucki se svým varhaníkem Šimonem Domaňským.

Obchody jubileuszowe w Hrozowej. W środku ks. Kazimierz. Rucki i organista Szymon Domański.

Herecká skupina Folleto předvádí při oslavách roku 2008 scény z dějin Osoblažska a příběh první zmínky o Hrozové.

Grupa aktorska Follette występująca w 2008r. z przedstawieniem o pierwszej w historii wzmiance o Hrozowej.

Velká česko-polská pouť v Rusíně roku 2009.

Hlavní celebrant P. Kazimierz Rucki.

Wielka czesko-polska pielgrzymka w Rusinie w 2009 r.

Główny celebrans ks. Kazimierz Rucki.

Poutníci z různých krajů Česka a Polska v Rusíně roku 2009.
Pielgrzymi z różnych regionów Czech i Polski w Rusinie w 2009 r.

Občerstvení po pouti.
Poczęstunek pielgrzymów.
Z lewej: ks. B. Grabowski z Pomorzowic, ks. Juliusz Olejak, ks. M. Nowak,
ks. S. Nowak, Szymon Domański, ks. K. Rucki z Gołuszowic, J. Pich.

Polští a čeští poutníci v Čenstochové
před pomníkem Jana Pavla II.
Polscy i czescy pielgrzymi w Częstochowie
przed pomnikiem Jana Pawła II.

Češi, Němci a Poláci
při žehnání nového kříže mezi Hrozovou a Śl Rudolcicemi,
postaveného o.s. Královský stolec v roce 2009.

Czesi, Niemcy i Polacy
podczas poświęcenia nowego krzyża między Hrozową a Rudolcicami Śl.
postawiony staraniem Stowarzyszenia „Królewski Tron“ w 2009 r.

Koncert pěveckého souboru z hlubčického gymnázia
pod vedením T. Eckerta
na závěr jubilejního roku v Hrozové v kostele sv. Michaela arch.
Koncert chóru mieszanego głubczyckiego Liceum Ogólnokształcącego
pod dyr. T. Eckerta

Němečtí rodáci Arnold Kunisch, Irene Luffler a Ingo Jaitner
po koncertu na setkání v Rusíně.
Niemieccy rodacy Arnold Kunisch, Irene Luffler i Ingo Jaitner
na spotkaniu po koncercie w Rusinie.

Polní mše u nového kříže vybudovaného Andrzejem Rolinským
na hranici mezi Rusínem a Gadzowicemi.

Msza św. polowa przy krzyżu postawionym staraniem A. Rolińskiego
na granicy między Rusinem a Gadzowicami.

Účastníci polní mše na česko-polské hranici roku 2010.
Uczestnicy mszy polowej na czesko-polskiej granicy w 2010 r.

Zleva: Místostarosta okresu Petr Soczyński, Stanislav Vendolský,
Andrzej Roliński, Emil Samec při polní mši.
Od lewej: Vice Starosta Powiatu Piotr Soczyński, Stanisław Vendolski,
Andrzej Roliński, Emil Samec podczas mszy polowej.

Deska pod křížem věnovaná Andrzejem Rolinským.
Tablica pod krzyżem ufundowana przez A. Rolińskiego.

Pečení pouťových koláčů v Rusíně pod vedením Marie Kubínové.
Na snímku: A. Vyhliďalová, T. Kučavíková, L. Čajanová a E. Kakašová.
Pieczenie kołaczy w Rusinie pod kierunkiem Marii Kubinowej.
Na zdjęciu: A. Wyhlidalowa, T. Kuczawikowa, L. Czajanowa i E. Kakaszowa.

Pohled z vnitřku kaple ven na přítomné poutníky.
Widok z wnętrza kaplicy na pielgrzymów.

Pouť v roce 2010. Na varhany hraje E. Müller, zpívá M. Schaffartziková.
Pielgrzymka w 2010 r. Na organach gra E. Miller, śpiewa M. Schaffartzikowa.

Poutníci z roku 2010.
Pielgrzymi w roku 2010.

Madona v nově vysvěcené kapli v Pelhřimovech.
Dar od Renáty Charouskové z Krnova.
Madonna w poświęconej kaplicy w Pielgrzymowie.
Dar Renaty Charouskowej z Krnowa.

Podpis smlouvy o spolupráci mezi městem Hlubčice a německými rodáky.
Zleva: Hubert Lux, Jan Krówka, Kazimierz Naumczyk,
Kurt Schmidt a Renata Ramazanowa.
Podpisanie porozumienia pomiędzy Głubczycami a niemieckimi rodakami.
Z lewej: Hubert Lux, Jan Krówka, Kazimierz Naumczyk,
Kurt Schmidt i Renata Ramazanowa.

Účastníci česko-polsko-německého týdne v roce 2010
v muzeu v Hlubčicích.

Uczestnicy czesko-polsko-niemieckiego tygodnia w 2010 roku
w muzeum w Głubczycach.

Česko-polský seminář o františkánském řádu ve Slezsku v Glogůvku.
Czesko-polskie seminarium zakonu franciszkanów w Głogówku na Śląsku.

Edward Wołoszyn a Kazimierz Naumczyk
na prvním setkání s českými Volyňáky v Suchdole roku 2010.

Edward Wołoszyn i Kazimierz Naumczyk
na pierwszym spotkaniu z czeskimi Wołynianami w Sudole w 2010 r.

Novoroční slavnost vysídlenců z Ukrajiny v Bogdanovicích
za účasti českých hostů v lednu 2011.

Noworoczne spotkanie w Bogdanowicach wysiedlonych z Ukrainy
z udziałem czeskich gości. W styczniu 2011 r.

Ryszard Brzeziński z polských Pelhřimov
se dělí o vánoční oplatek s českými hosty.
Ryszard Brzeziński z polskiego Pielgrzymowa
dzieli się oplatkiem z českými gošćmi.

Vánoční hra polských dětí v Bohušově v listopadu 2011
za účasti děkana z Bogdanovic, P. Adama Schubky.
Jasełka polskich dzieci z Boguszowie w Boguszowie w listopadzie 2011
z dziekanem ks. Adamem Szubką.

Przedmowa

Nie wiemy dokładnie którędy przebiegała droga ani jak ją pokonywał w X wieku, polski książę Mieszko I do swej kochanej czeskiej księżniczki Dąbrówki. Nie wiemy też jak wyglądała odprawa i przejście graniczne. Przypuszczać jednak możemy, że granica nie stanowiła przeszkody skoro zawarli związek małżeński. Fakt ich spotkania upamiętnia tablica w niedalekim czeskim Hradcu nad Moravicą.

Kolejne X wieków historii to polityczne zmiany granicy między Monarchią Austro-Węgierską a Prusami, Czechosłowacją a Rzeszą Niemiecką, po czasy granicy między Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną a Polską Rzeczypospolitą Ludową. Granica strzeżona była coraz ściślej przez patrole Wojsk Ochrony Pogranicza, chroniona zasiekami z drutu kolczastego, pasami ziemi niczyjej, a drogi zamykały szlabany.

Trzeba było, jak w 1848 r. Wiosny Ludów, tak u schyłku XX wieku Jesieni Ludów (1990 r.), aby znowu Polacy i Czesi mogli bez przeszkód pokonywać dawne łączące ich drogi. Stało się to możliwe nie tylko dzięki historycznym przemianom politycznym, ale i modlitwom o pokój i pojednanie między narodami.

Przyczynkiem do tego były również nasze modlitewne spotkania na kaplicowym wzgórzu nad Rusinem trudno dostrzegalnym na mapie wielkiej jednoczącej się Europy. To dzięki spotkaniom przy odbudowanej kaplicy pw Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny, trzech narodów – Czechów, Polaków i Niemców przedwojennych mieszkańców tych ziem, łączy nas dziś droga asfaltowa bez szlabanów. Ukoronowaniem X-wiekowych przemian było postawienie (2010 r.) przy tej drodze, na granicy, w miejscu „przejścia” Krzyża św. który ramionami obejmuje nasze narody.

Jan Wac

Budowa nowej kaplicy w Rusinie

Od roku 1814 na rusińskim wzgórzu, niegdyś zwanym „Kapelusik” stał kościółek pod wezwaniem Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny. Dominował w tutejszym regionie, dokładnie na granicy z byłymi Prusami, a po II wojnie światowej z Polską. Przez całą drugą połowę XIX w. był miejscem pielgrzymek. Pielgrzymi przybywali licznie z regionu Osoblaha i ziemi głubczyckiej. Msze święte w okresie letnim były odprawiane co tydzień. Najwięcej pielgrzymów jednak, Rusin witał w Święto Wniebowstąpienia Pańskiego, zwanego w ludowej tradycji „Świętem twarogu” od twarogowych wypieków przygotowywanych specjalnie na tę okazję.

W marcu 1945 roku Kościółek został całkowicie zburzony przez ogień artyleryjski.

Impuls do odnowienia rusińskiego kościółka przyszedł w 1990 r. od ks. prałata dr. Józefa Scharberta, który urodził się w Hrozovej (*1919 r.). Po wojnie w 1946 r. musiał opuścić swoją rodzinną wieś, wysiedlony do Niemiec. Ukończył studia na wydziale teologicznym i został profesorem na Uniwersytecie w Monachium. Kilka lat pracował wspólnie ze swoim kolegą Józefem Ratzingerem, dzisiejszym papieżem Benedyktem XVI. Na arenie międzynarodowej był uznawanym znawcą Starego Testamentu oraz specjalistą w dziedzinie języków biblijnych i orientalnych. Jest autorem książki „Furchte dich nich, ich bin bei dir” (Nie bój się, ja jestem z Tobą), w której opisuje m.in. historię swojej rodziny i rodzinnej wsi w czasach 1. Republiki Czechosłowackiej oraz krótkim czasie do roku 1946 do wysiedlenia.

Pierwszy autokar z rodakami z Niemiec pojawił się w Rusinie i pobliskich miejscowościach po raz pierwszy już w 1985 roku. Wtedy jeszcze ta wizyta była ostro śledzona przez miejscowych funkcjonariuszy SNB, którzy żywo interesowali się tym kto u kogo był i co tam robił. Na szczęście nie doszło do żadnego ścigania czy represji z tego powodu. Po upadku komunizmu, latem 1990 roku wizyta z Niemiec była już

ogłoszona oficjalnie listem skierowanym do ks. proboszcza z Rudoltic, którego z powodu choroby zastępował ks. Bohumir Konecnik proboszcz z Bohusova. W liście ks. prałat Scharbert prosił o zorganizowanie Mszy św. dla miejscowej ludności. Ks. prałat miał marzenie odprawić swoją prymicyjną Mszę św. choć od jego święceń kapłańskich upłynęło kilkadziesiąt lat. Ksiądz Konecnik biegły w kilku językach przywitał niemieckich gości w ich ojczystym języku. W czasie Eucharystii ksiądz prałat zaproponował odbudowanie rusińskiego kościółka jako symbolu pojednania, a także obiecał pomoc finansową.

Do Hrozovej przyszedł nowy ks. Jan Brzobohaty, który z powodu wieku obawiał się podjąć tego zadania, by odbudować rusińską kaplicę. Dlatego też na początku lata 1991 roku zdecydowałam się napisać do ks. profesora J. Scharberta list z pytaniem czy jego propozycja jest jeszcze aktualna, ponieważ i ja byłam osobiście zainteresowana budową nowej kaplicy. Myśl o przywróceniu w Rusinie zburzonego kościółka była moim marzeniem od dzieciństwa. Profesor odpowiedział natychmiast i pozytywnie na mój list. Poinformowałam o tym ówczesnego starostę Rusina pana J. Krnaca oraz krnovskiego dziekana ks. Ludwika Kusa. Obaj wyrazili szczerze zainteresowanie tym projektem.

Kolejna wizyta została zapowiedziana na 28. lipca 1991 roku. Ze względu na problemy ze zdrowiem ks. prałat posłał do Rusina w zastępstwie swego brata Alfreda. Alfred Scharbert spotkał się osobiście ze starostą Rusina Krnecem, który obiecał współpracę ze strony gminy. Ja miałam za zadanie załatwienie projektu budowli.

15. września do Krnova przyjechał ks. prof. Scharbert. Wspólnie z ks. dziekanem Kusem odprawili Mszę św. Polsko - Czesko - Niemiecką na Cvilinie w Sanktuarium Matki Boskiej Bolesnej. Przy tej okazji mogłam przedstawić przygotowane dwa projekty nowej kaplicy. Jeden autorstwa architekta Stoklasy z Opavy, a drugi artysty z Krnova Pavla Charouska. Prof. Scharbert wybrał projekt Stoklasy ponieważ

bardziej przypominał on poprzednią kaplicę i miał niższy kosztorys. Projekt Charouska przedstawiał nowoczesną rotundę, której kosztorys był dwukrotnie wyższy. Od tego momentu całą organizację budowy prowadził dziekan L. Kus. Powołał komisję budowlaną, której członkami byli: inż. Dobroslav Janko starszy, inż. Dobroslav Janko syn i mgr L. Cajanova. Nadzór budowlany przejął inż. Janko ze swoim synem.

L. Cajanova była odpowiedzialna za organizowanie zbiórek i gromadzenie środków finansowych na budowę oraz za korespondencję z ks. prof. Scharbertem.

Termin konsekracji ustalono na lato 1993 r., który pomimo trudności i problemów związanych z ustawą o restytucji i prywatyzacji, udało się dotrzymać.

Ks. prałat Scharbert organizował zbiórki w Niemczech, ja zaś postarałam się o odpowiedni rozgłos dla całej sprawy, rozsyłając listy do mieszkańców okolicznych gmin. Założono specjalne konto przy parafii w Krnovie, na które były wpłacane wszystkie finanse na budowę. Zebrana kwota, łącznie z pieniędzmi pochodzącymi z niemieckich zbiórek czyniła 75% całkowitych kosztów. Za niemieckich ofiarodawców ks. Kus odprawiał regularnie Msze św. O pomoc w zapłaceniu ostatniej faktury zwróciliśmy się do ówczesnego posła z partii KDU-CSL Józefa Kubisza, który postarał się o dotację specjalnie na ten cel z funduszu Ministerstwa Kultury CR dla zachowania dziedzictwa kulturowego, z poparciem ówczesnego szefa Urzędu Wojewódzkiego z Bruntalu Stanisława Navratila.

29. 06. 1992 roku zmarł nagle brat ks. prałata Alfred Scharbert, który był wielkim oparciem w realizacji tego projektu.

Ks. prof. świadomy swego słabego zdrowia oraz ubywających sił tym bardziej nalegał na szybkie rozpoczęcie budowy.

Budowę rozpoczęła, jesienią 1992 roku ostrawska firma, która w Rusinie budowała już wcześniej wodociągi. Dostęp do sieci elektrycznej oraz techniczne prace zabezpieczył miejscowy gospodarz Vaclav Riha. W niedługim czasie wyrosła budowla

nowej kaplicy tylko kilka metrów od miejsca gdzie stał pierwszy kościółek.

W fasadę kaplicy wmurowano fragmenty marmurowego krzyża znajdującego się przed dawnym kościółkiem.

Fundatorami tego krzyża byli dziadkowie Ireny Lufflerowej siostrzenicy ks. prałata Scharberta, która mieszkała w Rusinie w domu nr 60. Pani Irena bardzo pomagała przy realizacji budowy kaplicy, a później była główną organizatorką pielgrzymek niemieckich rodaków do Rusina. Grób dziadków I. Luffler znajduje się na cmentarzu w Hrozovej.

Ks. dziekan Kus, zamówił także obraz przedstawiający nawiedzenie Najświętszej Maryi Panny pędzla Vaclava Vrby.

Na łuku nad ołtarzem kazał wypisać słowa z Nowego Testamentu: „Ut omnes unum sint” co znaczy: „aby wszyscy byli jedno”. Napis ten ma wyrażać pragnienie organizatorów, pojednania wszystkich narodów. Ks. Kus również postarał się o powrót marmurowej kropielnicy, która przez dziesiątki lat była ukrywana przez siostry zakonne na Jeźniku a pochodziła ze zlikwidowanej, szpitalnej kaplicy w Krnovie. Dalej ks. dziekan załatwił gustowną Drogę Krzyżową. Mały dzwon w dzwonnicy pochodzi z Czeskiej Janowki na Wołyniu (Ukraina) – z tamtejszego czeskiego kościoła. Przywieźli go ze sobą Czesi powracający do Ojczyzny w 1947 roku. W 2005 roku przy okazji 50 rocznicy świeceń kapłańskich dziekan L. Kus подарował do rusińskiej kaplicy nowy elektroniczny zegar, podłączony do dzwonu. Od tego czasu zegar bije każdą całą (i pół) godzinę. Głos dzwonu rozlega się aż na dół do wioski.

Poświęcenia kaplicy dokonał ks. prałat Scharbert jako inicjator budowy. Mszę św. pod gołym niebem sprawowali 8. sierpnia 1993 roku, po łacinie dwaj czescy, dwaj niemieccy i trzech polscy kapłani. Liturgia słowa była na zmianę we wszystkich trzech językach. W uroczystości uczestniczyło ok. 100 rodaków z Niemiec, 250 Czechów i 250 polskich pielgrzymów którzy przybyli procesyjnie ze sztandarami z sąsiednich Gołuszowic i okolicznych polskich miejscowości. Rusin był

świętecznie ozdobiony, nad ulicami powiewały flagi i transparenty witające przybywających gości. Przed urzędem gminy grała orkiestra, a starosta oficjalnie witał wszystkich przybyłych gości, szczególnie ks. prałata Scharberta i jego świtę, Józefa Picha burmistrza i Jana Waca przewodniczącego Rady Miejskiej z Głubczyc, przewodniczącego okresu Bruntal Stanisława Navratila i innych. Potem procesyjnie pielgrzymi udali się w kierunku kaplicy. Na czele szli ministranci z krzyżem, za nimi kilku młodych braci franciszkanów z Głubczyc i parafianie z Gołuszowic niosący dar do kaplicy – obraz Matki Boskiej Częstochowskiej. Kazanie wygłosił gwardian oo franciszkanów o. Józef Kampa z Głubczyc, w którym zaznaczył, że po ponad 40 latach Polacy mogli znów swobodnie przejść granicę i spotkać się ze swymi sąsiadami z Czech. Mało które oko pozostało suche. Cała uroczystość była nagrywana przez regionalną telewizję.

Gościńię zapewniły gospodarstwa Józefa Vendolskiego z Bohusova oraz Vaclava Rihy z Rusina.

Polskich sąsiadów osobiście zapraszał starosta Krnac i pan Stanisław Baca, który znał język polski. Od dawna bowiem wszyscy oczekiwali, że zwiększony ruch przygraniczny pomoże i przekona władze do zainteresowania się tym zapomnianym regionem i otwarciu ponownie przejścia granicznego w kierunku Głubczyc, bowiem przejście takie było tu już przed II wojną światową i krótki czas jeszcze po jej zakończeniu. Teraz trzeba było załatwić pozwolenie na otwarcie granic, na jeden dzień w związku z uroczystościami, a nie było to łatwe, zwłaszcza w Polsce.

Ludmila Čajanová

(tłumaczyła siostra Klara Derez)

Rozwój stosunków czesko-polskich

Po konsekracji kaplicy Nawiedzenia NMP stosunki zarówno niemiecko-czeskie jak i czesko-polskie zaczęły się w pełni rozwijać. Sierpniowe pielgrzymki stały się okazją do regularnych spotkań trzech narodów. Powstawały osobiste przyjaźnie, uczestniczki wymieniały się przepisami na ulubione, odpustowe smakołyki, odbywały się mecze piłki nożnej. Rusińscy mieszkańcy z kolei wzięli udział w dorocznych uroczystościach Bożego Ciała oraz w Gołuszowickich dożynkach.

Polscy sąsiedzi przybywali z kolejnymi darami dla rusińskiej kaplicy m. in. burmistrz Józef Pich i przewodniczący Rady Miejskiej Głubczyc Jan Wac podarowali drewnianą figurę Matki Bożej. Z okazji 10. rocznicy poświęcenia kaplicy w 2003 roku, gmina Rusin otrzymała w prezencie figurę św. Floriana, który jest patronem Rusina. W zamian, radni Rusina wzięli udział w uroczystości poświęcenia figury św. Floriana w polskich Gadzowicach i przywieźli ze sobą jako dar beczkę piwa.

Również, obywatelskie stowarzyszenie „Tron królewski” zaczęło rozwijać swoją działalność współpracy z polskimi sąsiadami.

Ważnym przejawem tej współpracy jest nagranie płyty kompaktowej „Organy Osoblażska” w 2007 r., na której znalazły się także polskie Gołuszowice, gdzie znajdują się organy firmy Rieger-Kloss Krnov. Na organach grał i śpiewał organista, Józef Ganczarski. Na premierze płyty obecny był sołtys Gołuszowic Józef Florek.

Początkowo przejście graniczne, przynajmniej na jakiś czas, zostało otwarte w sąsiednich Maciejowicach, ostatecznie problem został rozwiązany poprzez przystąpienie obu krajów do Strefy Schengen i zniesienie wszystkich przejść granicznych.

W tym czasie gminy: Rusin i Głubczyce opracowały wspólny projekt budowy drogi asfaltowej, zamiast dotychczasowej polnej. Polakom pierwszym udało się wybudować drogę

z unijnych dotacji, Rusin musiał wywalczyć dofinansowanie budżetu ostrawskiego województwa.

Podczas uroczystości pielgrzymkowych w Rusinie w 2008 roku, nowa droga łącząca obie gminy, marzenie wielu pokoleń została otwarta i przekazana do użytku. Aktu poświęcenia dokonał główny celebrans ks. prałat Wolfgang Grochol, w obecności burmistrza Głubczyc Jana Krówki oraz wielu innych zaproszonych gości.

Z języka niemieckiego na czeski tłumaczyła mgr Ludmiła Cajanova a na język polski Antoni Ganczarski, lekarz z Głubczyc.

Przy tej okazji poświęcona została również tablica pamiątkowa ku czci ks. kard. Tomaszka, który do momentu aresztowania przez władze komunistyczne, był duszpasterzem w pobliskich Boguszowicach, a którego los jest porównywany z losem polskiego kard. Stefana Wyszyńskiego.

Przyjaciele z Polski ze swym proboszczem ks. Kazimierzem Ruckim oraz Józefem Florkiem i Andrzejem Rolińskim uczestniczyli także w 2009 r., w obchodach 700-lecia Hrozovej oraz poświęceniu nowej Madonny Hrozovskiej. Uroczystej Mszy św. przewodniczył i kazanie wygłosił polski przyjaciel hrozovskiego duszpasterza o. Marian Nowak Oblat NMP.

Były to największe uroczystości czesko-polskie od konsekracji rusińskiej kaplicy.

W zamian sołtys Gadzowic Andrzej Roliński zorganizował dla czeskich sąsiadów pielgrzymkę do Częstochowy. Wspólne pielgrzymowanie było dla wszystkich głębokim przeżyciem.

Ks. Kazimierz Rucki i Ryszard Brzeziński z Pielgrzymowa wspólnie wzięli udział w uroczystym poświęceniu przydrożnego krzyża, stojącego między miejscowościami Hrozova a Rudoltice odnowionego dzięki stowarzyszeniu „Tron Królewski”.

Wielkie uznanie zdobył sobie także uczniowski, chór licealny z Głubczyc pod dyrekcją Tadeusza Eckerta. Koncert tego chóru odbył się w kościele w Hrozovej 10. września 2009 r.

Na koncercie obecni byli również zaproszeni goście z Polski i Niemiec.

W czerwcu 2010 roku, miała miejsce wspólna Msza św. polowa połączona z poświęceniem krzyża przy nowej drodze łączącej obie miejscowości Rusin i Gadzowice. Następnie odbyło się przyjacielskie spotkanie przy stole w rusińskim gościńcu. Nad wszystkim czuwał gadzowicki sołtys Andrzej Roliński. Rok później wybudował jeszcze pomnik błogosławionemu Janu Pawłowi II.

W sierpniu 2010 roku było poświęcenie kaplicy Najświętszej Panny Marii w Pielgrzymowie przy granicy z Polską.

Rekonstrukcję rozpoczął Ryszard Brzeziński, właściciel zamku w Pielgrzymowie.

Kolejny rozdział wzajemnej współpracy rozpoczęło spotkanie potomstwa Wołyńskich Czechów i Polaków wysiedlonych z Ukrainy na wystawie w głubczyckim Muzeum.

Przedstawiciele obu stowarzyszeń nawiązali przyjacielskie kontakty organizując wspólne spotkania.

Dzięki ofiarnym staraniom gospodarzy: Františka Štefla z Hrozové, Jana Wysoczanskiego i Józefa Dragana z miejscowości Równe oraz Witolda Koslera - Dragana w 2011 roku została zmodyfikowana polna droga łącząca obie miejscowości.

Historia pielgrzymek do Rusina jest jasnym obrazem jak prości ludzie z otwartym sercem potrafią zmienić rzeczywistość nieufności w przyjaźń i wspólnie tworzyć dzieło.

Wszystkie te działania budzą nadzieję, że dobre relacje międzyludzkie po obu stronach granicy przetrwają również w przyszłości.

Ludmila Čajanová

(tłumaczyła siostra Klara Derez)

Homilie i relacje prasowe

Pielgrzymowanie do Rusina – 1995 rok

Druga rocznica poświęcenia odbudowanej kaplicy na wzgórzu w czeskim Rusinie, położonym 2 km od polskich Gadzowic k/Głubczyc.

Jednocześnie uroczystość Przemienienia Pańskiego na górze Tabor.

Czy można i wypada zestawiać ze sobą te dwie góry?

Na „Kapeluszowej Górze“ panującej nad przygranicznym Rusinem postawiono w 1814 r. kaplicę pw. Nawiedzenia Panny Maryi. Stała do 1945 r., później pozostała tylko nazwa Kaplicowe Wzgórze - jak opowiadała nam Lidia Czajanowa, inicjatorka odbudowy kaplicy - wjechały buldożery i zrównały z ziemią ruiny i krzyż przy którym ona, jeszcze jako dziewczynka sadziła kwiaty.

Uroczystość poświęcenia dwa lata temu skupiła w tym miejscu pierwszy raz przedstawiciele trzech sąsiadujących narodów. Mszę św. sprawowano w trzech językach. Rozpoczął ks. dziekan Ludwik Kus z Krnova witając po polsku, niemiecku i czesku przybyłych pielgrzymów. Głównym celebransem był ks. Józef Scharbert ur. w 1919 r. w sąsiedniej Hrozovej, a obecnie profesor teologii w Monachium. Homilię wygłosił o. Józef Kampa gwardian klasztoru franciszkanów z Głubczyc. Uroczystość ta dała jednocześnie okazję przywrócenia dawnej tradycji pielgrzymowania z przygranicznych parafii i Głubczyc do Rusina. Kontynuację dawnej tradycji podjęli obecni mieszkańcy Równego, Gołuszowic, Gadzowic, Krzyżowic, Głubczyc. W tym roku wydano ponad 200 przepustek upoważniających do przekroczenia granicy, specjalnie otwartej na ten jeden dzień. Dzięki współpracy transgranicznej wiceburmistrza Głubczyc J. Florka, starosty Rusina Jana Krnaca oraz Straży Granicznej, pielgrzymi nie trudzili się sprawami formalnymi. Na tegoroczną uroczystość przyjechali również z Niemiec byli mieszkańcy tych okolic z ks. prałatem

Wolfgangiem Grochollem ze Stuttgartu, urodzonym w Głubczycach, który wygłosił homilię.

Dziekan Krnova przypomniał nasze wspólne historyczne i chrześcijańskie korzenie oraz związki personalne, zaczynając od Dąbrówki i Mieszka przez św. Wojciecha do czasów współczesnych. O. Romuald Trojnar, franciszkanin z Głubczyc nawiązał do święta Przemienienia Pańskiego i dzisiejszej uroczystości na wzgórzu spotkań pielgrzymów, które staje się źródłem przemian w naszych duszach i sercach, w naszej świadomości i otaczającym nas świecie. Świecie, który potrzebuje pojednania i pokoju. Niemieckie i polskie pielgrzymki do czeskiego Rusina, mają dziś szczególną i symboliczną wymowę. „Wasi pątnicy są nam wzorem. Do tego nam jeszcze daleko, ale z dobrą wolą i pomocą Bożą wróci wiara do naszego kraju“, powiedziała jedna z rozmówczyń. Życzliwość, serdeczność i gościnność gospodarzy widoczna była na każdym kroku. Kończąc popołudniowe nieszpory i dziękując przybyłym pielgrzymom ks. dziekan lekko parafrazując pieśń pielgrzymkową, powiedział: „Oto był dzień, który dał nam Pan, abyśmy przeżyli wspólną polsko - niemiecko - czeską eucharystię. Weselmy się i radujmy się nim.“

Nieszpory zakończyły część religijną uroczystości, której towarzyszyły również imprezy rozrywkowe, jak mecz piłkarski LZS Gołuszowice-Rusin z wynikiem 5:4 dla gości.

Jan Wac

„Kalendarz Głubczycki“ 1996

Homilia ks. prałata Wolfganga Grocholla

Kapeluszowa Góra, 6.8.1995

Co to za góra! O, ta mała góra na granicy! A z niej rozciąga się widok zarówno na głubczycką ziemię jak i na przedpola Pradziada.

Zaiste, góra z wdzięcznym widokiem! Gdyż na tej właśnie górze można wnikać i w siebie. Dziś wybiegam myślą, do

marcowych dni sprzed 50 lat. Wtenczas miejscowości wokół płonęły jasnym płomieniem. Wojna zbliżała się do końca, ale zamieniła kwitnący kraj w bulgoczący kocioł. O wiele miłsze jest sięgnięcie do spokojnych czasów w przeszłości. Oto pielgrzymowali mieszczanie, kobiety i mężczyźni z mojego rodzinnego miasta Głubczyc tu, aby razem ze społecznością Rausen, dziś Rusin, świętować. Wzruszająca jest ta introspekcja na Kapeluszonej Górze. Jak można znieść te sprzeczności?

Takie sprzeczne uczucia mieli też ci mężowie, których my poprzez Ewangelię oglądamy na Górze Tabor. Co mogło się dzieć w ich duszach? Proroctwo męki, które przedtem im przepowiedział wprawiło ich w bolesne rozmyślania. (Łk. 9, 22) Zainteresowała ich Góra ciemności: Golgota z cieniem krzyża. Łukasz Ewangelista mówi o godzinie śmierci Jezusa ... „Zapadła ciemność nad ziemią“ ... „Słońce się zaćmiło“. A on nazwał to dramatem, który rozpoczął się o szóstej godzinie i trwał do dziewiątej (Łk. 23, 44-48). Już przed godziną na ponurej górze mieli się uczniowie, którzy za Jezusem ciągnęli dowiedzieć się co ich czeka. Droga Krzyżowa Jezusa stanie się w przyszłości ich drogą.

Droga Krzyżowa! Droga na ciemną górę!

I w XX wieku wielu ludzi znalazło się na drodze do gór ciemności podczas osławionych marszów śmierci, na drodze do otchłani głodu i zimna, niepewności o swój los.

My wszyscy wg słów miarodajnego polityka „nie zapomnimy, że Polacy byli pierwszymi uchodźcami wojennymi, którzy uciekali przed agresorem niemieckim. (Helmut Kohl, 1.6.1995, a przedtem 8.5.1995 Bartoszewski podobnie).

Wiemy wszyscy, że decyzja o przymusowym wysiedleniu Polaków i Niemców zapadła przy tym samym stole konferencyjnym (w Poczdamie 2.8.1945). Tak, wszyscy myślimy o tym, że Czesi stali się ofiarami terroru, który przed 50 laty wydał się być zakończonym, ale potem dla wielu oznaczało to zmianę ról oprawców i ofiar.

Każdy, kto dziś spojrzy wstecz i poważnie przyjrzy się ciemnościom, które wtedy spowiły Europę, przyzna, że przyczyna tego leży w degradującym człowieka ateizmie, w tych siłach, które jak zaćmienie Słońca wprawiły ludzkość w przerażenie.

A my musimy siebie zapytać:

Czy my, którzy na Drodze Krzyża za Jezusem idziemy, potrafimy wszystkie chmury bezbożnictwa usunąć, nawet te spośród nas?

Jasna Góra czeka nas wszystkich, jeśli przewyciężymy religijną obojętność.

Łukasz Ewangelista zaświadcza to: „Jezus wziął Piotra, Jakuba i jego brata Jana na bok i wstąpił z nimi na górę“... (Łk. 9,28), Tam pouczył ich, ale nie w słowach. Te nie byłyby zrozumiałe. On ofiarował im raczej wgląd w tajemnicę Dostojeństwa Swojej Istoty. Ta zaś objawiła się w przemienionym zupełnie obliczu, błyszczącej szacie, w promiennym świetle: Światło Światłości Bożej. Nie, oczy ich nie myliły. Oni otrzymali zapewnienie od dwóch mężów z otoczenia Boga: od Mojżesza i Eliasza. Jezus jest wybranym Synem Boga. Z nim jest przyszłość zapewniona.

On idzie na śmierć, a zostaje zwycięzcą śmierci. On jest jedynym Panem Istnienia, celem i końcem dziejów.

Droga Krzyżowa Jezusa! Droga na jasną górę? Czyż naprawdę pada światło na tę drogę? Światło, które przynosi nową orientację?

Chcemy i musimy o to pytać.

Możemy wprawdzie niekiedy z Piotrem i jego towarzyszami zrezygnować, a nawet zaspać. (Łk. 9, 32). Ale potem zaczniemy znowu jasno myśleć.

Winniśmy wszyscy być wdzięczni za upadek idei rewolucji, za odbudowę z ruin i gruzów, za upadek żelaznej kurtyny.

Tak, będziemy na nowo przecierać nasze zmęczone oczy, aby znów spojrzeć w siebie: Popatrz, przecież tu jest Bóg

w działaniu, On stoi przy Swoim Synu. Wtedy dotychczasowy świat staje się za mały. Taka postawa pozwoli ukazać codzienność w nowym świetle. Tak, może się Przemienienie Pańskie na Górze i dziś zdarzyć: zawsze, gdy granice nie będą sporne, ale otwarte, gdy ludzie nie wadzą się jak obcy, lecz jako goście zbliżają się wzajemnie: gdy drogi wrogości staną się drogami przyjaźni. Tak chcemy budować namioty i cieszyć się z każdego nowo zbudowanego: „Co za jasność w moim namiocie“!

Odpust na Kapeluszkowej Górze w 1995r. w święto Przemienienia Pańskiego! Gdy ten dzień w minionym roku ustalony został, nikt nie myślał o tym, że 6 sierpnia naznaczony jest piętnem pierwszej bomby atomowej.

Przed 50 laty unicestwiona została Hiroszima. Niszczycielskie światło wykonane przez człowieka przyniosło śmierć setkom tysięcy ludzi. Upiorna chmura nad japońskim miastem stała się odtąd znakiem przestrogi dla ludzi całego świata. Lecz to nie wystarczy. Widać w tym znak ostrzegawczy. Bóg, dobry Ojciec Ukochanego Syna, Jego uczniów nie chciał zostawić samych na tamtej ciemnej górze Krzyżowej Śmierci. On dał nieprzemijającą, niepodważalną obietnicę przygotowania Jasnej Góry.

Z tą nadzieją mówimy:

**„Kogo szukamy, Panie,
Ty nim jesteś,
Ty, którego szukamy.
Kogo z utęsknieniem oczekujemy,
Panie, Ty nim jesteś,
Ty, którego słuchamy.
O kim marzymy,
Panie, Ty nim jesteś,
Ty w światłości.“**

(S. Spindel)

Tłumaczył Jan Mruk

„Kalendarz Głubczycki“ 1996

Homilia ks. prałata Wolfganga Grocholla

Kaplicowe wzgórze, 05.07.1998

Hutberg! - Początek regionu północnomorawskiego. Jaki imponujący punkt widokowy, jak wspaniałe krajobraz. Sprowadziła nas tu pielgrzymka. Jest to dla nas wszystkich ogromna radość. Hutberg i pielgrzymka. Madona w 1998 szczególne znaczenie. Kiedy przed rokiem ustalono jej termin, nie zdawałem sobie sprawy z tego, że wypadnie ona w święto patronów Europy — świętych Cyryla i Metodego. Dziś stanowi to dla mnie wezwanie do rozmyślań nad ich religijnym przesłaniem. Misje apostołów Słowian powinniśmy odczytywać jako odpowiedź na wezwanie Chrystusa Pana rozsyłającego swoich uczniów (Łk. 10,1-9). Na towarzyszącym nam dziś obrazie artysta (Jan Mraz) przedstawił oczekiwanie Jezusa dotyczące wyposażenia posłańców.

Przypomnijmy sobie: Jezus rozesał apostołów parami. Spójrzmy na obraz - oto dwie duże postacie - Cyryl i Metody, w oddali widać dwie mniejsze osoby. Święci apostołowie idą naprzód. Pan powiedział: „Idźcie! Prowadźcie!“. Obaj patrzą przed siebie, ich wzrok jest niezwykle przenikliwy. Pan rzekł „Nie pozdrawiajcie nikogo po drodze“, trzeba się bowiem spieszyć. Brak u wędrowców sakwy, torby, nie mają też butów. Są w drodze.

Towarzyszami są im słońce i księżyc, ptaki i aniołowie. Chrystus dał im wskazania -jak wędrować i jak przebywać w domach.

Wyposażenie posłańców jest dla nas pielgrzymów przykładem.

Pielgrzymujemy bez dużych pieniędzy, nie z przemocą, ale z pozdrowieniem na ustach, do tego z cierpliwością i ofiarą. Również gdy nie pielgrzymujemy (w sensie dosłownym) jest

oczywiste: zawsze, jesteśmy istotami niezwykłymi. Jako chrześcijanie jesteśmy wyobcowani w świecie zbrodni, pieniędzy i postępu. Posłaniec boży jest barankiem wśród wilków. To dotyczy również szczególnej sytuacji - ucieczki, którą przeżyłem przed ponad 50-cioma laty tu na granicy jako uciekinier i przesiedleńca. Kościoływ takich sytuacjach są bezsilne wobec państwa, wydawane i popędzane, utrzymane tylko przez moc bożą, niesione przez Jego siłę.

Posłańcy ze szczególnym wyposażeniem jednak nadzwyczajnym. Działalność słowiańskich apostołów polegała przede wszystkim na pokojowym sposobie bycia. Cyryl i Metody budowali Kościół na wschodzie, kierując się przy tym wizerunkiem jednego, świętego i uniwersalnego Kościoła (Slavorum Apostoli, 12). Ta pokojowa misja musiała sprawiać im dużo kłopotów. Pojawiły się pierwsze różnice pomiędzy ich ojczyzną a Rzymem, aczkolwiek jeszcze w oddali. Ich apel do nas jest dziś nadal aktualny Jan Paweł II pisał: „Wezwanie aby w zgodzie i pokoju odnowić tę jedność, która w czasie świętych Cyryla i Metodego ciężko ucierpiała.

Jakież wezwanie!“

Kto chce usłyszeć ten apel nie tylko zewnątrz, ale również dogłębnie, ten musi zrozumieć, że istnieje tylko jedno prawdziwe znaczenie. Ten obraz, który podziwiamy, może być pomocny w znalezieniu tego właściwego przesłania i zrozumienia ZNACZENIA TEGO POSŁANNICTWA.

To dzieło sztuki jest litografią. Nie powstaje ono od razu na papierze. Na płaskiej kamiennej płycie tłustym tuszem tworzony jest obraz. Następnie płyta jest poddawana jest trawieniu (miejsce nic pokryte tuszem). Później zmywa się resztki tuszu. Kolejną czynnością jest nałożenie farby drukarskiej i przewałkowanie obrazu na papier. Bez tych wszystkich czynności niemożliwe byłoby powstanie takiego obrazu. To jest symbol. Również do Królestwa Bożego należy się przygotować.

Najlepszym dowodem dla zrozumienia tego posłannictwa (jaki moglibyśmy dać) jest ta pielgrzymka. Tu zostało zaakceptowane dobro, odrzucone zło. My jesteśmy tak jak ta kamienna płyta. Znakiem Królestwa Bożego jest dla nas Krzyż, Źródło królestwa jest w Piśmie św. z którego bierzemy teksty

w naszym języku. To orędzie możemy codziennie usłyszeć w kościołach naszej Ojczyzny. Na naszym obrazie Święci niosą trzy rzeczy - Krzyż, Biblię i Dom Boży. W ten sposób Pan Jezus chciał wskazać że przyjdzie tam, gdzie idą jego posłańcy. Oni są pionierami, a On kroczy po ich drodze. Oni przygotowują rolę. On siewce. Człowiek nie potrafi budować Królestwa Bożego, może tylko przyczynić się do niego, współtworzyć. Ale ta funkcja jest także ważna, że należy Boga prosić „proście Pana, żeby wyprawił i robotników na swoje żniwa“ (Mt 9,38).

Posłanie Cyryla i Metodego jest kontynuowane. Zaczęli oni swoją misję na terenach Moraw, Słowacji i Węgier. Ich działania są aktualne również dzisiaj - pokazują jak budować Królestwo Boże. W swoim bagażu nosili potrzebne do odprawienia Mszy Św. teksty z Pisma Świętego, które tłumaczyli na języki starsłowiańskie. Cyryl opracował nowy alfabet, który dopasował do dźwięków (głosek) języków słowiańskich. Pomimo trudności z aprobatą ksiąg liturgicznych, słowiańscy apostołowie mieli duże osiągnięcia - obie tradycje chrześcijańskie, wschodnia i zachodnia - powstały na łonie jednego Kościoła, chociaż w różnych kulturach.

„Również teraz“ - mówi Papież „nic ma innej drogi, żeby zlikwidować kontrasty w Europie...“ Z jednej strony trwa wierność ojczystemu kościołowi, a z drugiej strony wierność papieżowi. Teraz my, którzy żyjemy w czasie po „przełomie“ bezbożnego reżimu, powinniśmy odczytywać posłannictwo słowiańskich apostołów jako przykładowe i aktualne.

W spojrzeniu na północnomorawski kraj przyjęliśmy wskazówki od kościelnych patronów morawskich. Pozwalamy sobie powiedzieć: Skromne jest wyposażenie posłańników Bożych. Wierzmy również: służba Królestwu Bożemu musi być przygotowana, jednakże jest ona ponad wszystko ważna. Chcemy sobie nawzajem wryć od nowa w pamięć wiarę chrześcijańską, tak jak w płytę kamienną, aż Bóg z naszego „... ciała usunie serce kamienne, a da nam serce cielesne.“ (Ez, 11,19). Mamy zadanie umożliwić sobie wzajemnie poznawanie kultury chrześcijańskiej w naszej wspólnej ojczyźnie, śląsko-morawskiej.

Niech nas wspomagają święci Cyryl i Metody.

Tłumaczyła Ursula Brinsa
”Kalendarz Głubczycki 1999

Pielgrzymi w Rusinie - 1998

„Jeden naród“, który mówi różnymi językami spotkał się na pielgrzymce do kaplicy w czeskim Rusinie. Współbraci tego narodu dzieli wiele. Mówią różnymi językami, posiadają odrębną kulturę i tradycje. Tym co ich łączy i pozwala w pełni szanować tę odrębność jest wiara w Jednego Boga.

W piękny słoneczny poranek uczestnicy pielgrzymki zebrali się pod kościołem w Gołuszowicach, skąd o 8.00 rano nastąpiło wyjście do Rusina. Na połowym przejściu granicznym polskich pielgrzymów przywitani mieszkańcy Rusina. Jeszcze na przejściu do głównej grupy dołączyli pielgrzymi z Gadzowic, Równego oraz innych okolicznych miejscowości. W samym zaś Rusinie czekali już pielgrzymi spod Raciborza i Kędzierzyna - Koźla. Msza św., która odbyła się przed kaplicą odprawiana była przez ks. Ludwika Kusa dziekana Kmova, ks. Wolfganga Grocholla prałata Stuttgartu oraz o. Romualda z klasztoru oo. Franciszkanów w Głubczycach w trzech językach: czeskim, niemieckim i polskim. Historia kaplicy, do której odbywają się pielgrzymki jest zarazem długa jak i krótka. Dziekan Krnova Ludvik Kus opowiedział historię tej kaplicy. Przed wojną na tej górze stała duża kaplica, do której mieszkańcy z okolicznych wsi oraz z Głubczyc odbywali coroczne pielgrzymki na święto Przemienienia Pańskiego z podziękowaniem za otrzymane plony. Pod koniec wojny kaplica ta uległa zniszczeniu, a w czasie pokoju, z powodów które znamy, nie została odbudowana. Dopiero dzięki fundatorom zza Odry, obok miejsca, gdzie stała poprzednia kaplica, wzniesiono nową kapliczkę. W tym roku obchodzona jest piąta rocznica jej poświęcenia. Kapliczka ta jest mniejsza od swojej poprzedniczki, ale systematycznie wzbogacany jest jej wystrój. W tym roku delegacja z Równego w imieniu pielgrzymów z Polski w darze przyniosła paschał wraz z lichtarzem. Po Mszy św. ks. prałat Wolfgang Grocholl jako były mieszkaniec Głubczyc, opowiadał o historii tych ziem.

Najstarszą częścią obecnego herbu Głubczyc jest tarcza, którą anioł trzyma w lewej ręce. Pochodzi ona sprzed 750-800 lat. Na tarczy tej widnieją trzy bosaki. Bosaki te nie są wspomnieniem pożarów, jakie niszczyły Głubczyce. Są to bosaki holownicze - herb mieszkańców tych ziem, którzy przybyli z Niderlandów. Głubczyce w swoim charakterze, jak wynika ze znanych zapisków historycznych, nigdy nie były zamieszkiwane przez jedną nację. Mieszkańcami byli Holendrzy, Frankowie, Saksowie, Czesi, Polacy, Niemcy. Właśnie ta wielonarodowość stanowiła o bogactwie Głubczyc i otaczających wsi.

Mieszkańcy Rusina postarali się, aby przybyli czuli się jak najlepiej. Po Mszy św. goście częstowani byli kołaczami, a w siedzibie władz lokalnych można było posilić się ofiarowanym przez mieszkańców poczęstunkiem. Starosta Rusina Jan Krnać pragnął, aby pielgrzymi wyjechali z Rusina z dobrymi wspomnieniami. Zorganizowanie przez małą społeczność dla tak dużej liczby gości godnego przyjęcia jest dużym wysiłkiem. W skład starostwa oprócz Rusina wchodzi jeszcze Maciejovice i Hrozova, w których łącznie mieszka 175 osób. Poza stałymi mieszkańcami są jeszcze tzw. halupozy. Halupozy są to właściciele zamieszkiwanych sezonowo domów, których w starostwie jest około 180.

Odbywając spacer wokół Rusina można zobaczyć hodowlę amerykańskich i europejskich jeleni, danieli oraz jaków. Dzień ten był dniem niezapomnianym dzięki wspaniałej gościnności gospodarzy.

Joanna Makłowicz

„Kalendarz Głubczycki“ 1999

Odpust w Rusinie - 08.08. 2004

Od kilku lat w przygranicznych miejscowościach gminy Głubczyce pojawiają się plakaty - zaproszenia na niedzielę po święcie Przemienienia Pańskiego na odpust do czeskiego Rusina, położonego 2 km od polskich Gadzowic. Na ten dzień Straż Graniczna uruchamia przejście małego ruchu granicznego, by skrócić drogę mieszkańcom okolicznych wsi,

którzy pieszo, rowerami udają się na odpust, samochody muszą zostać przed granicą. Tak było i tym razem. Miejscem zbiórki był Urząd Gminy w Rusinie, skąd wyruszyła procesja prowadzona przez ks. prałata W. Grocholla ze Stuttgartu do kaplicy Panny Maryi. Pątnicy zaopatrzeni przez organizatorów w trójjęzyczny program uroczystości śpiewali równocześnie „Po górach dolinach rozlega się dzwon - Kde vudoli ku rece hora ma sklon -Die Glocken verkuenden mit froehlichem Laut“. Pieśń szczególnie dobrana i pasująca na tę okoliczność, zwłaszcza refren, który w wersji niemieckiej składa się z samego AVE, w wersji czeskiej ZDRAVAS, a w polskiej, w pierwszej części AVE, zlewa się z niemieckim, a w drugiej - ZDROWAŚ - zlewa się z czeskim.

Kaplica położona jest na wzgórzu zwanym kaplicowym, z którego rozciąga się uroczy widok na przedgórze Pradziada oraz położone niżej Głubczyce. Przy tej kaplicy w samo południe, równo z dwunastym wybiciem wieżowego zegara rozpoczęła się Msza św. celebrowana przez księży: gospodarza z Hrozowej, ks. prałata Wolfganga Grocholla, ks. Bolesława Grabowskiego z Pomorzowic, ks. Stanisława Strusia z Opawicy i księdza Kazimierza Ruckiego z Gołuszowic. Ksiądz gospodarz pięknie po polsku przywitał pielgrzymów naszego pogranicza, wśród których byli burmistrzowie Głubczyc Kazimierz Jurkowski, Adam Krupa, a po zakończeniu Mszy św. zaprosił wszystkich na poczęstunek do Urzędu. Lidia Czajanova, inicjatorka i organizatorka uroczystości, zaproponowała, aby wszyscy uczestnicy spotkania modlili się i śpiewali jednocześnie każdy w swoim języku. Jedyne kazanie ks. W. Grocholla czytała w tłumaczeniu na czeski. Nie trudno było zrozumieć, że poświęcone było patronom Europy.

Jan Wac

„Kalendarz Głubczycki“ 2005

Nasza Pani Europy – Unsere Frau von Europa – 2008

Od 1993 r. w pierwszą niedzielę sierpnia tj. w okolicy święta Królowej Anielskiej albo Przemienienia Pańskiego na wzgórzu dominującym nad Rusinem (Czechy) na pograniczu krnovsko - głubczyckim spotykają się przedstawiciele trzech narodów - Polacy, Niemcy i Czesi, by uczestniczyć we wspólnej Mszy św. W uroczystości związanej z drugą rocznicą poświęcenia odbudowanej kaplicy przypadającej w święto Przemienienia Pańskiego główny celebrans ks. prałat dr Wolfgang Grocholl ze Stuttgartu mówił o potrzebie „przemienienia“ świata, Europy, naszych dusz, dusz polityków.

Ile przemian nastąpiło od tamtego czasu - ilustrują fragmenty relacji zamieszczonej w Kalendarzu Głubczyckim w 1995 r. „Przygotowaniem pielgrzymki z naszej strony w tym również załatwieniem w Opolu przepustek i co najważniejsze otwarciem na ten dzień przejścia granicznego między Gadzowicami a Rusinem zajął się sołtys Gołuszowic J. Florek. Dzięki temu w niedzielę wcześniej niż zwykle zapanowało ożywienie przy kościele w Gołuszowicach, skąd wyruszyła pielgrzymka do Rusina. Prowadzili ją franciszkanie drogą wśród zbóż, kukurydzy i buraków, albo przez ścierniska“. Po tej uroczystości do Burmistrza Głubczyc napisała - Lidia Czajanova inicjatorka odbudowy kaplicy i organizatorka spotkania: „Vazeny Pane Starosto! Pozwólcie abym Wam jeszcze raz wyraziła prawdziwą radość z naszego spotkania ... Ta procesja była niezwykłym przeżyciem. Wielu Czechów widziało taką procesję pierwszy raz w życiu, a z rozmów z niemieckimi pielgrzymami wiem, że i oni byli wzruszeni do łez... Wasi pątnicy są nam wzorem. Do tego nam jeszcze daleko, ale dobra wola i z pomocą Bożą znowu wróci wiara do naszego kraju.“ Marzenie Pani Lidii spełnia się.

W tym roku (3.08.2008) na dwudniowe uroczystości sportowo - rekreacyjno - odpustowe (Memoriał Pavla Vendolskiego, mecz piłki nożnej, koncert w kościele w Hrozovej, Msza w kaplicy Nawiedzenia NMP) mknęły samochody, motocykle, rowery a i piesi nową wyasfaltowaną drogą z polskich Gadzowic do czeskiego Rusina. Trudno było ustalić moment

przekraczania granicy. Również na wzgórzu prowadzi nowa utwardzona droga.

Wspólną Mszę św. celebrował i tym razem, ks. prałat Wolfgang Grocholl urodzony przed wojną w Głubczycach, honorowy obywatel powiatu głubczyckiego w koncelebrze z ks. Włodzimierzem Stroguszem pełniącym posługę kapłańską w Busku na Ukrainie – Polakiem, spokrewnionym z Gadzowicami przez dziadków spoczywających na tutejszym cmentarzu oraz dziekanem z Krnova mówiącym ładnie po polsku. Uroczystość rozpoczęto od poświęcenia tablicy upamiętniającej uwięzienie przez komunistów prymasa Czech kard. Franciszka Tomaszka w 1951 r. proboszcza w pobliskim Bohuszovie.

We Mszy uczestniczyli obok Czechów mieszkańcy polskiego pogranicza z władzami samorządowymi Głubczyc oraz Gołuszowic, Gadzowic, Równego, Pomorzowic z ks. Bolesławem Grabowskim oraz dwa autokary Niemców, dawnych mieszkańców tych ziem. Ksiądz prałat w homilii nawiązał do modlitwy Magnifikat jako sposobu wielbienia Boga, płynącej z ust człowieka. Przypomniął, ku przestrodze, że człowiek w swojej pysze również słał i uwielbiał stworzonych przez siebie „bożków“ głoszących ideologie totalitarne, które sprowadziły na Europę wojny, tragedie i prześladowania. Dziś winniśmy głosić Magnifikat Bogu za wspólną pokojową Europę. Na zakończenie zacytował po niemiecku werset wyryty w języku łacińskim w kamieniu na pograniczu włosko - szwajcarskim na wysokości 2000 m „SELIG PREISEN MICH ALLE GESCHLECHTER“. Obok stoi 20-metrowa figura Matki Boskiej z białego kamienia w koronie ze złotymi gwiazdami „Nostra Signora d' Europa“ obejmująca wzrokiem Europę -, „Unserer Frau von Europa“, - „Nasza Pani Europy“.

Jan Wac

„Kalendarz Głubczycki“ 2009

Na 20. rocznicę konsekracji kaplicy NNMP w Rusinie

Na Anioł Pański biją dzwony,
niech będzie Maria pozdrowiona,
niech będzie Chrystus pozdrowiony
Na Anioł Pański biją dzwony,
gdzieś w niebiosach kędyś głos ich kona...

Kazimierz Przerwa –Tetmajer

Na Anioł Pański od XIX wieku z tego wzgórza rozlegało się bicie dzwonu, jego głos spływał w dół, do Rusina, Hrozowej i obwieszczał mieszkańcom porę obiadu.

Na Anioł Pański, w tamtych czasach bił dzwon w czeskim kościele na dalekich kresach, na Wołyniu, ogłaszał południe spokojnie tam mieszkającym i pracującym na polach Czechom
Aż nadszedł czas najstraszniejszej w dziejach ludzkości erupcji totalitaryzmów. Najpierw od zachodu, potem od wschodu.

Ten pierwszy poniósł klęskę w 1945 roku. Drugi trwał dłużej i niszczył to czego pierwszy nie zdołał. Tragiczny los nie ominął stojącej na tym wzgórzu kaplicy i jej dzwonu.

Na Anioł Pański przestały bić dzwony, ten na wzgórzu nad Rusinami ten w Hrusvice na Wołyniu i w wielu kościołach Europy.

Nastąpił czas wypędzania ludzi z ich rodzinnych stron. Zabierali ze sobą w nieznaną drogę - jak mieszkańcy dzisiejszych Bogdanowic, Grobnik, Raclawic Śląskich - obrazy Matki Boskiej, albo Czesi mieszkańcy Rusina, wśród nich Pan Stanisław Baca, ojciec Pani Lidii Czajanowej przywiózł z czeskiego kościoła na Wołyniu obraz św. Wacława i dzwon.

To ten dzwon, który dzisiaj bił **Na Anioł Pański** z wieży kaplicy Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny odbudowanej 20 lat temu w miejsce poprzedniej.

Niech **Na Anioł Pański** na całym wolnym świecie biją dzwony a ich głos gdzieś w kosmosie niech kona.

Jan Wac, sierpień 2012

Obsah:

Úvod	1
Výstavba nové kaple v Rusíně	2
Vývoj česko – polských vztahů	8
Dokumenty a novinové články	12
Fotografické přílohy	25

Spis treści:

Fotograficzne dodatki	25
Przedmowa	77
Budowa nowej kaplicy w Rusinie	78
Rozwój stosunków czesko polskich	83
Homilie i relacje prasowe	86

Zpracovali: Mgr. Ludmila Čajanová, Jan Wac

Fotografie a skeny: Josef Čajan, Květa Kukulková, Dagmar Návrátová,
Marian Pospiszel, Jan Wac, Tomáš Zemba, Pavel Žarlok, soukromý archiv

Grafická úprava, korektury textu a technické zpracování: Josef Čajan

Vydáno vlastním nákladem. Spolufinancoval Mikroregion Krnovsko.

